

**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ**

**ФИЛ
УМ**

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ
И ОЦЕЊИВАЊУ КВАЛИТЕТА**

* Усвојено идејно решење зграде ФИЛУМ-а. Почетак изградње, март 2009. године

Крагујевац, октобар 2008

САДРЖАЈ

УВОД

1. Поступак самовредновања
 - 1.1. Субјекти поступка самовредновања
 - 1.2. Опис поступка самовредновања
2. Методологија

ПРВИ ДЕО

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ

1. Преглед развоја Факултета
2. Сумарни приказ актуелног стања
3. Мисија и визија Факултета

ДРУГИ ДЕО

ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА

1. Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
 2. Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
 3. Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
 4. Стандард 4: Квалитет студијског програма
 5. Стандард 5: Квалитет наставног процеса
 6. Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада
 7. Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
 8. Стандард 8: Квалитет студената
 9. Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
 10. Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
 11. Стандард 11: Квалитет простора и опреме
 12. Стандард 12: Финансирање
 13. Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
 14. Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета
- Општа оцена о испуњености стандарда на високошколској установи са предлогом будућих мера

ТРЕЋИ ДЕО

ПРИЛОЗИ

1. Списак прилога
2. Прилози

На основу члана 17. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 76/05), Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа Националног савета за високо образовање („Службени гласник РС“ број 106/06), члана 205 ст. 36 Статута Филолошко-уметничког факултета, Правилника о самовредновању и Правилника о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, на предлог Комисије за обезбеђење квалитета наставно-образовног и научно-истраживачког рада на седници Наставно-научно-уметничког већа одржаној 23. октобра 2008. године усвојило је

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЕЊИВАЊУ
КВАЛИТЕТА
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

У В О Д

УВОД

1. Поступак самовредновања

У току припрема за акредитацију, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу спровео је поступак самовредновања у свим областима обезбеђења квалитета предвиђених Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа Националног савета за високо образовање („Сл. гласник РС“, 106/2006) и Правилником о самовредновању Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, број 0141/2 (Наставно-научно-уметничко веће веће 12. 07. 2007), Правилника о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу, број 264/1-2, (Наставно-научно-уметничко веће, 12. јула 2007. године).

Извештај о самовредновању пружа информације о свим аспектима квалитета и оцену испуњености услова за акредитацију. Његов циљ је да помогне у отклањању уочених слабости и допринесе унапређењу квалитета.

1.1. Субјекти поступка самовредновања

У поступку самовредновања учествовали су студенти, наставно и ненаставно особље, органи и стручна тела Факултета. Поступком је управљала Комисија за обезбеђење квалитета коју чине представници наставног и ненаставног особља: осам чланова из реда наставника, три из реда сарадника, два из реда ненаставног особља и три представника студената.

Чланове Комисије именовало је Наставно-научно-уметничко веће Факултета на седници од 8. фебруара. 2007. године, решењем број 01–711.

Прикупљање и анализа података поверени су Комисији за обезбеђење квалитета.

У прикупљању података учествовали су сви одсеци и службе Факултета. Послове статистичке обраде података обавила је Комисија за обезбеђење контроле квалитета уз помоћ запослених у Служби за организацију наставе и студентска питања, Службе за правне и опште послове, Службе за финансијско-материјалне послове и Службе за техничке послове.

Текст Нацрта извештаја о самовредновању припремила је Комисија за обезбеђење квалитета Филолошко-уметничког факултета.

1.2. Опис поступка самовредновања

Поступак самовредновања спроведен је у складу са Правилником о самовредновању Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу.

Комисија за обезбеђење квалитета је, на седници од 07. марта 2007. године, утврдила план самовредновања, којим су дефинисани: циљеви самовредновања, субјекти самовредновања, њихова одговорност и задужења, методологија прикупљања података, одговорност и задужења и временска динамика.

Комисија за обезбеђење квалитета утврдила је: начин прикупљања података, списак извора података, инструменте за прикупљање података (методологија анкетаирања, време анкетаирања, садржина анкетних упитника, индикаторе квалитета, репрезентативни узорак и др.). Затим је спроведен поступак анкетаирања и други поступци за прикупљање података, извршена је обрада и анализа података и припремљени су извештаји о резултатима спроведених поступака за прикупљање података: Извештај о анкетаирању студената, Извештај о анкетаирању дипломираних студената, Извештај о анкетаирању наставног и ненаставног особља о управљању

Факултетом, Извештај о анкетирању рада Библиотеке, Извештај о анкетирању студената о раду Службе за организацију наставе и студентска питања. Обраду података извршило је стручно лице које је ангажовао декан Факултета. Резултате анкете разматрала је Комисија за обезбеђење квалитета Филолошко-уметничког факултета, која је утврдила предлог мера за унапређење квалитета.

У завршној фази, на основу расположивих података, анализа и предлога, Комисија за обезбеђење квалитета припремила је нацрт извештаја о самовредновању. На заједничком састанку чланова Комисије, декана и продекана Факултета, одржаном 17. октобра 2008. године вођена је дискусија о нацрту. У нацрт извештаја интегрисани су предлози изнети током дискусије. Коначни текст Предлога Извештаја прослеђен је на усвајање Наставно-научно-уметничком већу Филолошко-уметничког факултета, које је усвојило Извештај о самовредновању на седници 23. октобра 2008. године.

2. Методологија

У поступку самовредновања коришћени су разноврсни извори и методе за прикупљање података, примерени овом типу истраживања: анализа службене документације, дискусије у оквиру комисија, анкетирање и др. Самовредновање је засновано на холистичком приступу, при чему су вршене разноврсне квантитативне и квалитативне анализе. Примењена методологија омогућила је да се из различитих перспектива сагледа квалитет студијских програма и наставног процеса, исходи учења, услови рада студената, наставника и сарадника, рад факултетских служби и др., и на тај начин стекне целовит и објективни увид у све области квалитета. Једна од кључних метода за прикупљање података била је анкетирање студената и других релевантних група испитаника (наставно и ненаставно особље, некадашњи студенти). Непосредни циљ анкетирања био је да се испита како поједине групе испитаника перцепирају квалитет студија, наставе, услове студирања и рада на Факултету, како би се тачно и објективно проценио квалитет рада и утврдило у којим сегментима делатности квалитет рада није на задовољавајућем нивоу, као и да се предвиде адекватне корективне мере за превазилажење уочених слабости.

Анкетирање је део новоуспостављеног институционалног система управљања квалитетом, који би требало да обезбеди: унапређивање рада Факултета у свим областима обезбеђења квалитета, развијање културе квалитета, као и мотивисање свих запослених за веће лично залагање и поштовање утврђених стандарда квалитета.

У последње две године спроведена су три евалуациона анкетирања студената о квалитету наставе и наставног рада: мај / јун 2007, јануар 2008. и мај / јун 2008. Последње анкетирање спроведено је у мају / јуну 2008. године. Поступак анкетирања студената спроведен је према одредбама Правилника о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Упутствима у Правилнику предвиђене су стриктне процедуре у погледу припреме и руковања анкетним материјалом, обраде података, припреме извештаја и начина презентовања прикупљених података. У складу са правилима о анкетирању, Комисија за обезбеђење квалитета утврдила је методологију анкетирања, време анкетирања, садржину анкетних упитника, индикаторе квалитета, као и репрезентативни узорак. Анкетирање је спровела Комисија за обезбеђење квалитета уз сарадњу продекана за наставу, шефова надлежних одсека и Студентског парламента. Непосредну реализацију евалуационих анкета спровео је Студентски парламент по Упутствима за извођење анкете. За уношење и обраду података одређено је стручно лице, чији је извештај разматрала Комисија за обезбеђење квалитета. Овако припремљен Извештај, са појединачним извештајима о резултатима анкетирања за сваку групу испитаника, Комисија је доставила декану, Деканском колегујуму, свим одсецима и катедрама.

Анкете о раду Библиотеке и раду Службе за организацију наставе и студентска питања обављена је уз сарадњу Студентског парламента. Анкету о управљању Факултетом обавило је лице из реда сарадника, лице које је одредила Комисија за обезбеђење квалитета.

У прикупљању података о успеху студената на испитима и о студирању коришћене су базе података из службене евиденције коју води Служба за организацију наставе и студентска питања. Обрада и презентација података вршена је према упутствима Комисије за обезбеђење квалитета.

ПРВИ ДЕО:
ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ФАКУЛТЕТУ

Назив високошколске установе:

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Адреса: Јована Цвијића б. б.

Web адреса: www.filum.kg.ac.yu

E-mail: cabfilum@kg.ac.yu

Образовно-научно поље: Друштвено-хуманистичке науке

Образовно-уметничко поље: Уметност

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу (у даљем тексту: Факултет) самостална је високошколска образовно-научна и образовно-уметничка установа са својством правног лица, у саставу Универзитета у Крагујевцу, са правима и обавезама које му припадају на основу Закона о високом образовању и Статута Филолошко-уметничког факултета. Факултет је матичан за већи број ужих научних односно ужих уметничких области.

Факултет је регистрован код Трговинског суда у Крагујевцу, ФИ–716-02, 7. јуна 2002. Матични број јединственог регистра Факултета је 17429108. Шифра делатности 80325.

1. Историјска ретроспектива

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу представља јавну образовну установу која се бави наставнонаучном, наставноуметничком, научноистраживачком, уметничком и издавачком делатношћу. Својим јавним деловањем непосредно утиче на развој и демократизацију друштва.

Факултет је основан 2002. године Одлуком Министарства Владе Републике Србије, 05 број 612–5261/2002, од 18. априла 2002. године као академска јединица Универзитета у Крагујевцу.

Од самог оснивања Факултет има сложену академску структуру која обухвата научне, уметничке и образовне програме из друштвено-хуманистичких наука и уметности.

Унутрашња организација Факултета заснива се на одсецима који су настали из наставних одељења факултета Универзитета у Београду: Филолошког факултета (Одсек за филологију), Факултета музичке уметности (Одсек за музичку уметност), Факултета примењених уметности (Одсек за примењену уметност). Одсеци функционишу као релативно самосталне јединице које се интегришу у Факултет. Упркос сложености Факултета због припадности одсека различитим пољима (друштвено-хуманистичко и поље уметности), постигнути резултати и развој Факултета оправдали су његово постојање. Оно што у будућности треба урадити је структурирање ФИЛУМ-а ка факултету на коме ће везе међу одсецима и студијским програмима бити интензивније и креативније.

Иако је Филолошко-уметнички факултате основан 2002. године, до сада је на њему дипломирало 325 студената.

2. Сумарни приказ актуалног стања

Према Статуту Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу од септембра 2008. године, Факултет организује и остварује основне, дипломске академске студије и докторске академске студије.

На Факултету се тренутно реализују по новом програму основне академске студије у четворогодишњем трајању (1, 2. и 3. година) и Докторске студије из филологије (језик и књижевност). По старом наставном програму настава се изводи на четвртој (Одсек за

филологију, Одсек за музичку уметност) и четвртој и петој години студија (Одсек за примењену уметност).

На основним студијама академским студијама по новом програму уписано је 785 студента, а по ранијем студијском програму студира 723. На докторским студијама из филологије (језик и књижевност) је 51 студент.

На Факултету се организује научноистраживачки рад у областима друштвено-хуманистичких наука (Филолошке науке) и уметнички рад у пољу уметности (Музика и извођачке уметности, Примењене уметности и дизајн). Резултати поменутих истраживања публикују се у оквиру Факултета или у другим организацијама.

На Факултету у овом тренутку у извођењу наставе учествује 74 наставника у радном односу, 75 сарадника у радном односу и по уговору о ангажовању 50 наставника.

НАСТАВНИЦИ У СТАЛНОМ РАДНОМ ОДНОСУ								
Одсек за филологију			Одсек за музичку уметност			Одсек за примењену уметност		
Редовни професори	Ванредни професори	Доценти	Редовни професори	Ванредни професори	Доцент и	Редовни професори	Ванредни професори	Доценти
2	2	21	0	7	26	0	3	12

САРАДНИЦИ У СТАЛНОМ РАДНОМ ОДНОСУ							
Одсек за филологију			Одсек за музичку уметност				
Асистенти	Асистенти приправници	Лектори	Асистенти	Асистенти приправници	Виши уметнички сарадник	Уметнички сарадник	Стручни сарадник
17	7	17	6	3	1	3	1

Одсек за примењену уметност	
Асистенти	Асистенти приправници
5	5

Сарадници у настави		
Одсек за филологију	Одсек за музичку уметност	Одсек за примењену уметност
3	3	3
Наставник страног језика		
1		

Ненаставно особље чине укупно 33 стално запослена радника различитог профила, и то 10 са високом стручном спремом, 4 са вишом стручном спремом, 12 са средњом стручном спремом, 6 квалификованих радника и 1 неквалификовани радник.

Факултет нема своју зграду, већ је за извођење наставе закупио потребан простор за одвијање наставе и осталих делатности прописаних Статутом Факултета, у складу са Законом и Стандардима. Ускоро почиње изградња зграде Факултета, што ће свакако утицати на подизање квалитета образовно-научног и образовно-уметничког рада.

Факултет институционално сарађује са седам образовних установа у земљи и иностранству, са којима има склопљене уговоре о сарадњи.

Имајући у виду друштвене потребе и своје људске и просторне ресурсе, Факултет се определио да своју образовну делатност остварује кроз основне академске студије, дипломске академске студије и докторске академске студије.

Факултет је од академске 2006/2007. године припремио нове студијске програме који су прихваћени на Сенату Универзитета у Крагујевцу. По овим пилот програмима сада се настава изводи на основним академским и докторским студијама. Ревидирана верзија ових програма усвојена је на седници Сената Универзитета у Крагујевцу од 3. новембра 2008. године.

3. Мисија и визија

Мисија:

Мисија Факултета, која се обезбеђује усвојеном Стратегијом, јесте достизање високих академских стандарда и обезбеђивање стицања знања и вештина у складу са потребама друштва и пројектованим националним развојем. Мисија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу је да као референтна образовно-научна и образовно-уметничка установа у региону организује, спроводи и перманентно унапређује све видове и нивое високошколског образовања и научноистраживачки, уметнички и стручни рад у областима друштвено-хуманистичких наука и пољу уметности у складу са највишим стандардима квалитета. Да би остварио своју мисију, Факултет је трајно опредељен да тежи унапређењу квалитета високог образовања, развоју и унапређењу квалитета својих програма и процеса и укључивању Факултета као водеће, врхунске и савремене установе у јединствен европски простор високог образовања.

Визија:

Визија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу огледа се у достизању високог нивоа квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког, уметничког и стручног рада, кроз перманентно унапређивање целокупне делатности и развијање културе квалитета, што ће омогућити да Факултет постане препознатљива, модерна и атрактивна високошколска институција у региону, упоредива са институцијама сличног профила и капацитета, која ужива поверење студената, послодаваца, оснивача и друштва у целини.

Циљеви:

Циљ израде стратегије обезбеђења квалитета на Факултету јесте остваривање Законом постављених циљева високог образовања и визије даљег развоја високог образовања на Факултету.

Дугорочни циљеви који се остварују спровођењем Стратегије обезбеђења квалитета су:

- континуирано унапређење квалитета високог образовања на Факултету,
- повећање ефикасности студија применом мера за обезбеђење квалитета,
- континуирано унапређење квалитета студијских програма,
- континуирано унапређење квалитета наставе и наставног процеса,
- континуирано унапређење научноистраживачког рада наставног особља,
- континуирано унапређење уметничког рада наставног особља,
- континуирано унапређење квалитета простора и опреме,
- континуирано унапређење квалитета управљања и пословођења Факултетом и квалитета ненаставне подршке,
- обезбеђивање значајне улоге студената у процесу обезбеђења и континуираног унапређења квалитета,
- систематско праћење, периодична провера и континуирано унапређење система квалитета на Факултету.

ДРУГИ ДЕО:

ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА

ПРОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА КВАЛИТЕТА

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета која је доступна јавности. Факултет је привржен вредностима и принципима савременог европског универзитетског образовања, имајући у виду стандарде и смернице Националног савета за високо образовање.

Свестан чињенице да је неопходно успостављање институционалног система управљања квалитетом, чије ће функционисање обезбедити континуирано праћење, процену, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима рада, Савет Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу усвојио је 19. септембра 2008. Стратегију обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета (број 01-1758) (у даљем тексту: Стратегија). Овим основним и општим развојним документом у области обезбеђења квалитета, дефинисани су мисија, визија, циљеви, опредељења и принципи институционалног система обезбеђења и унапређивања квалитета, утврђене су области обезбеђења квалитета и субјекти система обезбеђења квалитета, мере за обезбеђење квалитета и начин операционализације система обезбеђења квалитета, као и акциони план.

Циљ новоуспостављеног система управљања квалитетом огледа се у обезбеђивању високих стандарда квалитета образовног, научноистраживачког односно уметничког и стручног рада, а ради стварања услова за укључивање Факултета у јединствени европски академски простор и давања доприноса развоју друштвене заједнице у условима опште трансформације друштва. Обезбеђењем и сталним унапређивањем квалитета биће достигнут највиши ниво квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког односно уметничког и стручног рада, перманентно унапређење целокупне делатности и развијање културе квалитета, што ће омогућити да Факултет постане модеран и атрактиван европски факултет, упоредив са истакнутим факултетима у региону сличног профила и капацитета.

У полазним основама, које су садржане у Стратегији, Факултет је преузео одговорност за праћење, унапређивање и развој квалитета рада и изразио је спремност да наставну делатност обавља поштујући високе стандарде квалитета, да се укључи у процес европске интеграције високог образовања и да квалитетом својих услуга обезбеди поверење студената, послодаваца, оснивача и друштва у целини. Факултет је стратешки опредељен да у свом раду перманентно повезује образовну делатност (преношење знања), научноистраживачку делатност односно уметничку (производњу знања и вештина) и стручну делатност (примену знања и вештина).

Усвајањем Стратегије, Факултет се определио да перманентно прати и уважава нове идеје, принципе и трендове у развоју европског високошколског образовања, настојећи да својим квалитетним радом допринесе изградњи друштва знања, одрживом развоју заједнице, развијању концепта доживотног учења и промовисању универзалних вредности и циљева савременог универзитетског образовања. Примена и развој система управљања квалитетом засновани су на проактивном приступу, што подразумева укључивање свих запослених на Факултету, као и пуно учешће студената. Усвајањем Стратегије, Факултет се определио за целовит, стабилан, функционалан, ефикасан, флексибилан и у пуној мери транспарентан систем управљања квалитетом, којим ће гарантовати усклађеност квалитета наставног и научноистраживачког односно уметничког рада са постављеним стандардима. Успостављени систем ће омогућити ефикасно и континуирано праћење, процену, унапређивање и развој квалитета у обављању свих делатности Факултета. Успостављени систем управљања

квалитетом је флексибилан, тј. изграђен је на начин који обезбеђује његово несметано прилагођавање и интегрисање у јединствени систем управљања квалитетом на Универзитету у Крагујевцу, који је у процесу изградње, уз уважавање интегративне функције Универзитета и потребе за успостављањем хармоничног система управљања квалитетом на нивоу Универзитета.

Стратегија управљања квалитетом учињена је доступном јавности објављивањем на Интернет страници Факултета: www.filum.kg.ac.yu

Текст Стратегије, заједно са Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета налази се на Интернет страници Факултета: www.filum.kg.ac.yu

Процена испуњености Стандарда 1 и предлог корективних мера:

Доношењем Стратегије обезбеђења квалитета испуњен је Стандард 1. Сагласно опредељењу дефинисаном у 6. делу Стратегије под насловом „Мере за обезбеђење квалитета“, надлежни органи Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу вршиће преиспитивање и унапређивање Стратегије на крају сваке академске године, на бази стеченог увида у резултате функционисања система управљања квалитетом. Прво преиспитивање Стратегије и њене евентуалне корекције биће извршени новембра 2008. године, чиме ће бити створен ваљан основ за израду акционих планова у области обезбеђења квалитета.

Прилози:

[Прилог 1.1 – Одлука \(бр. 01-1758\) Савета Филолошко-уметничког факултет Универзитета у Крагујевцу о усвајању Стратегије обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета](#)

[Прилог 1.2 – Стратегија обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу\(бр. 01-1758\)](#)

[Прилог 1.3 – Правилник о самовредновању ФИЛУМ-а\(бр. 01-1141/2\)](#)

[Прилог 1. 4 Правилник о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета\(бр. 01-1141\)](#)

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

Наставно-научно-уметничко веће Филолошко-уметничког факултета, на седници од 12. 07. 2007. године, усвојило је Правилник о самовредновању и Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија, којима је уређен институционални систем управљања квалитетом у свим областима рада Факултета, утврђена су подручја обезбеђења квалитета, стандарди за обезбеђење квалитета, тј. минимални ниво квалитета рада, и уређени су поступци за обезбеђење квалитета, што укључује регулисање састава, надлежности, овлашћења и начин поступања субјеката надлежних за управљање, праћење, процену, унапређивање и развој квалитета. Правилник о самовредновању и Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија, учињени су доступним јавности објављивањем на Интернет страници Факултета: www.filum.kg.ac.yu

Процена испуњености Стандарда 2 и предлог корективних мера:

Усвајањем Правилника о самовредновању и Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија испуњен је Стандард 2.

Правилницима су утврђени елементи:

- 1) Стратегије обезбеђења квалитета;
- 2) Стандарда и поступака за обезбеђење квалитета;
- 3) Система обезбеђења квалитета;
- 4) Стандарда и поступака за обезбеђење квалитета студијских програма;
- 5) Стандарда и поступака за обезбеђење квалитета наставног процеса;
- 6) Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета научноистраживачког, уметничког и стручног рада наставника и сарадника;
- 7) Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета наставника и сарадника;
- 8) Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета студената;
- 9) Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса;
- 10) Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета управљања и квалитета ненаставне подршке;
- 11) Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета простора и опреме;
- 12) Стандарди и поступци за обезбеђивање активне улоге студената у самовредновању и провери квалитета и
- 13) Систематско праћење и периодична провера квалитета.

Тиме је успостављен систем обезбеђења и унапређивања квалитета и утврђени су стандарди и поступци за обезбеђење квалитета за сваку област обезбеђења квалитета.

Примена Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија започела је 2007. године организовањем студентске евалуационе анкете.

Потребно је да Комисија за обезбеђење квалитета и остали субјекти система обезбеђења квалитета перманентно прате, сагледавају и евалуирају његову примену, како би се стекао увид у његове практичне ефекте и оценило остваривање планираних циљева. За случај да поједини стандарди и механизми за обезбеђење квалитета не буду верификовани у пракси, потребно је извршити неопходне измене и допуне Правилника. Такође, утврђени су стандарди и мере за обезбеђење и унапређивање квалитета биће периодично преиспитивани у циљу њиховог унапређивања, са тенденцијом да се минимални ниво квалитета подиже и да се креирају што ефикасније подстицајне и корективне мере за унапређење квалитета.

Прилози:

[Прилог 2.1 – Одлука\(бр. 01-1141/2\) Наставно-научно-уметничког већа Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу о усвајању Правилника о самовредновању](#)

[Прилог 2.2 - Одлука \(бр. 01-1141\)Наставно-научно-уметничког већа Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу о усвајању Правилника о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета](#)

[Прилог 2.3 - Правилник о самовредновању \(бр. 01-1141/2\)](#)

[Прилог 2.4 Правилник о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета\(бр. 01-1141\)](#)

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета. Институционални систем обезбеђења квалитета установљен је и регулисан Статутом Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу (чл. 130–132), Стратегијом обезбеђења квалитета, Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија.

Успостављање целовитог институционалног система управљања квалитетом израз је сазнања да традиционални приступи и начини обезбеђења квалитета нису адекватни и транспарентни јер не омогућавају унутрашњу и спољашњу оцену квалитета рада, не обезбеђују интерперсоналну и временску компарацију квалитета рада и не доприносе у пуној мери развоју културе квалитета, развијању свести о важности квалитета и личном доприносу и одговорности за квалитет. Подаци о појединим индикаторима квалитета нису прикупљани систематски, изостајала је адекватна интерпретација података, а сами подаци су ретко су били основ за предузимање академских и административних мера у циљу превазилажења уочених слабости. У досадашњем периоду, обезбеђење квалитета је традиционално било ослоњено на катедре и превасходно је било производ личних иницијатива појединих наставника и сарадника. Због свега тога, било је неопходно установити целовит и јединствен систем управљања квалитетом, којим ће бити утврђени политика и начин управљања квалитетом, јасни стандарди и мерљиви индикатори квалитета и развијене стандардне процедуре које се примењују у циљу спречавања некавалитетног рада и унапређивања квалитета рада сваког појединца, органа и службе.

Систем обезбеђења квалитета утврђен је тако што су предвиђени субјекти обезбеђења квалитета, дефинисани њихова улога, задаци и надлежност, као и улога и задаци наставног и ненаставног особља, студената, органа и служби Факултета, области обезбеђења квалитета, као и стандарди и поступци за обезбеђење квалитета.

Сагласно општим актима Факултета, субјект институционалног система обезбеђења квалитета је Комисија за обезбеђење квалитета.

Комисија за обезбеђење квалитета је највиши орган у процесу обезбеђења квалитета, одговоран за праћење, обезбеђење и унапређивање квалитета у свим областима. Комисија има шеснаест чланова: осам из реда наставника, три из реда сарадника, два из реда ненаставног особља и три представника студената. Председник Комисије је продекан за наставу.

У складу са Одлуком Наставно-научно-уметничког већа од 12. јула 2007. о усвајању Правилника о самовредновању и Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија, изабрани су чланови Комисије за контролу квалитета из реда наставника и сарадника. Студентски парламент усвојио је предлог за члана Комисије из реда студената, а ненаставни радници су гласањем изабрали свог представника. Према одлуци Наставно-научно-уметничког већа чланови Комисије су: а) Наставно особље: др Радивоје Младеновић (председник Комисије), др Радмила Настић, др Анђелка Пејовић, мр Драгана Тодоровић, мр Бојан Оташевић, мр Емина Смолковић, мр Сања Вукосављевић-Миленић, мр Кристина Парезановић, мр Маја Анђелковић, Ирена Андрејевић; ненаставно особље: Светлана Вујовић, Марија Андрејевић; студенти: Марија Лукић, Срђан Драгичевић, Срђан Стевановић.

Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија дефинисани су улога, задаци и послови наставника, сарадника, студената, органа управљања и пословођења, одсека и других стручних органа и факултетских служби у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу обезбеђено је учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака обезбеђења квалитета. Сагласно чл. 4 Правилника о самовредновању, чл. 131 Статута Факултета, активна

улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се: радом студентских организација и студентских представника у телима Факултета, учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета, периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника и факултетских служби путем анкетирања, изражавањем мишљења о свим општим актима Факултета којима се утврђује стратегија обезбеђења квалитета и уређују стандарди и поступци за обезбеђење квалитета.

Стандарди за обезбеђење квалитета садрже минимални ниво квалитета рада Факултета, којима се обезбеђује остваривање мисије и циљева Факултета. Поступцима за обезбеђење квалитета утврђени су стандардни поступци за праћење и контролу квалитета, као и систем подстицајних и корективних мера чија примена обезбеђује остваривање стандарда који гарантују задовољавајући ниво квалитета свих сегмената образовног, научноистраживачког, уметничког и стручног рада Факултета.

Одлука о формирању Комисије за обезбеђење квалитета учињена је доступном јавности објављивањем на Интернет страници Факултета: www.filum.kg.ac.yu

Процена испуњености Стандарда 3 и предлог корективних мера:

Успостављањем институционалног система обезбеђења квалитета, усвајањем одговарајућих општих аката, конституисањем и радом органа, испуњен је Стандард 3.

Да би се остварили постављени циљеви, потребно је да предвиђене процедуре и мере за обезбеђење квалитета буду стриктно примењене, да се брижљиво и систематично прати њихова примена и оцењује да ли се оне успешно спроводе, какви су практични ефекти подстицајних и корективних мера и какав је тренд квалитета у свим областима обезбеђења квалитета. Уколико на основу прикупљених података и остварених увида Комисија за обезбеђење квалитета дође до сазнања да је потребно вршити структуралне или организационе промене, биће покренут поступак за кориговање институционалног система обезбеђења квалитета.

Имплементација система за обезбеђење квалитета вршиће се кроз циклично смењивање самовредновања и акционог планирања по обрасцу: планирање, спровођење, провера, побољшање.

У наредном периоду посебна пажња биће посвећена унапређењу квалитета међу запосленима и студентима путем сталних разговора о квалитету, дискусијама о начинима побољшања квалитета и сл. Такође, путем одговарајућих мера унапређиваће се институционална подршка наставном и ненаставном особљу ради повећања њихових стручних компетенција, укључујући и одговарајућу едукацију у циљу унапређења знања, способности и вештина за разумевање саме идеје квалитета, начина функционисања система обезбеђења квалитета, као и предузимање мера ради побољшања услова рада и повећања мотивисаности за рад.

Прилози:

[Прилог 3.1 Извод из Статута Филолошко-уметничког факултета \(чланови 130–132\)](#)

[Прилог 3.2 – Одлука \(бр. 01-1758\) Савета Филолошко-уметничког факултет Универзитета у Крагујевцу о усвајању Стратегије обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета](#)

[Прилог 3.3 Одлука \(бр. 01-711\) Наставно-научно-уметничког већа о именовању Комисије за обезбеђење квалитета](#)

[Прилог 3.4 – Одлука\(бр. 01-1141/2\) Наставно-научно-уметничког већа о усвајању Правилника о самовредновању](#)

[Прилог 3.5 Одлука \(бр. 01-1141\) Наставно-научно-уметничког већа о усвајању Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу](#)

[Прилог 3.6 – Стратегија обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу\(бр. 01-1758\)](#)

[Прилог 3.7 Правилник о самовредновању ФИЛУМ-а\(бр. 01-114/2\)](#)

[Прилог 3.8 Правилник о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета \(бр. 01-1141\)](#)

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету студијских програма од одговарајућих организација из окружења.

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу прилагођавајући се савременим захтевима и стандардима високошколског образовања, а имајући у виду људске, просторне, техничке, библиотечке, информатичке и друге ресурсе, 3. октобра 2008. године поднео је Националном савету за високо образовање – Комисији за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа Захтев за акредитацију 31 студијског програма: 15 студијских програма за основне академске студије, 15 студијских програма за дипломске академске студије и један студијски програм за докторске академске студије.

После позитивне оцене и прихватања предложених студијских програма на седницама надлежних стручних већа Факултета, потом надлежних стручна већа Универзитета у Крагујевцу 29. октобра 2008. године, Сенат Универзитета у Крагујевцу својим одлукама од 3. новембра 2008. године усвојио је поправљене студијске програме Филолошко-уметничког факултета и препоручио их за акредитацију.

Студијски програми су јавно доступни на интернет страници Факултета: www.filum.kg.ac.yu

Студијски програми су пројектовани уз пуно поштовање стандарда Националног савета за високо образовање и резултат су јавне расправе одговарајућих стручних тела и органа на Факултету.

Студијски програми основних и дипломских академских студија

Садржина студијских програма усклађена је са релевантним одредбама Закона о високом образовању и Статута Факултета. Структура и основни елементи студијских програма у складу су са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања, које је донео Национални савет за високо образовање.

На основу анализе предложених студијских програма основних и дипломских академских студија и пратеће документације за акредитацију ових студијских програма, могу се извести следећи закључци:

- Предложени студијски програми основних и дипломских академских студија садрже све елементе утврђене Законом, Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа студија и Статутом Факултета;

- Студијски програми основних и дипломских академских студија научно су утемељени;

- Студијски програми основних и дипломских академских студија усклађени су са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа студија;

- Студијски програми имају јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему;

- У складу са Законом о високом образовању, услови за упис студената на студијске програме утврђени су Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Факултета, одредбама о студијским програмима. Статутом Факултета и Правилником о правилима студија утврђени су садржина и начин полагања пријемног испита, критеријуми за избор пријављених кандидата и начин објављивања ранг листе.

- Услови и поступци који су неопходни за завршетак студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања јасно су дефинисани уводним одредбама студијских програма, усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма и учињени

су доступним јавности објављивањем на интернет страници Факултета: www.filum.kg.ac.yu.
Услови за полагање испита прописани су Статутом Факултета, Правилником о правилима студија Факултета, Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту Факултета, Правилником за примену ЕСПБ система бодовања наставних планова академских студија.

- Циљеви студијских програма, исходи учења, знања и вештине које се његовим савладавањем стичу, дефинисани су и усклађени са основним задацима и циљевима Филолошко-уметничког факултета;

- Курикулумима студијских програма основних и дипломских академских студија утврђени су: листа и структура обавезних и изборних предмета и њихов опис, распоред по годинама студија, структура и садржај студијског програма у погледу односа општеакадемских, научно-стручних и стручно-апликативних дисциплина, као и радно оптерећење студената мерено ЕСПБ за сваки предмет, у складу са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа студија;

- Курикулумима студијских програма и плановима рада у оквиру програма утврђено је да се оцењивање студената врши непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем завршног испита;

- Курикулуми студијских програма основних и дипломских академских студија и програми рада наставних предмета конципирани су тако да подстичу студенте на стваралачки начин размишљања, на индуктивни начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе;

- Студијски програми основних и дипломских академских студија усклађени су са савременим светским токовима и стањем науке односно уметности и струке у друштвено-хуманистичким и уметничким областима и упоредиви су са студијским програмима одговарајућих акредитованих страних високошколских установа;

- У прилозима су дате структуре студијских програма основних и дипломских академских студија и интернет странице акредитованих страних високошколских установа са упоредивим студијским програмима;

- Анализа структуре и научних компетенција наставног особља Факултета показује да наставно особље има потребне научне, уметничке и стручне квалификације за извођење студијских програма основних и дипломских академских студија;

- Степен оптерећења наставника и сарадника у реализацији студијских програма креће се у границама утврђеним Стандардима;

- За извођење студијских програма обезбеђени су одговарајући људски, просторни, технички, библиотечки, информатички и други ресурси, примерени карактеру студијских програма и предвиђеном броју студената;

- Студијски програми омогућавају мобилност наставника и студената;

- Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу предвиђени су стандарди квалитета студијских програма, као и поступци за обезбеђење квалитета.

Статутом Факултета, Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу утврђени су поступци за припрему, усвајање, праћење и контролу студијских програма, као и процедуре за осавремењивање студијских програма.

Учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма обезбеђено је тиме што су представници студената чланови Комисије за обезбеђење квалитета, као и осталих тела у систему обезбеђења квалитета. Студенти такође оцењују квалитет студијских програма и на седницама Студентског парламента, који је, поред осталог, надлежан да разматра питања у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, анализом ефикасности студирања,

унапређењем мобилности студената и подстицањем научноистраживачког односно уметничког и стручног рада студената.

Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, квалитет студијских програма процењује се на основу квалитативних и квантитативних показатеља.

Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу предвиђени су поступци за обезбеђење квалитета студијских програма:

1. Редовно праћење и провера циљева, структуре и садржине студијских програма,
2. редовно праћење и провера укупног радног оптерећења студената и радног оптерећења студената у савладавању појединих предмета,
3. прикупљање информација о квалитету студијских програма од унутрашњих и спољашњих корисника система обезбеђења квалитета, и
4. осавремењивање курикулума и обезбеђивање њихове упоредивости са курикулумима одговарајућих домаћих и страних високошколских установа.

За праћење, оцењивање и побољшање квалитета студијских програма одговорни су Комисија за обезбеђење квалитета, већа надлежних одсека Факултета и Наставно-научно-уметничко веће Факултета.

Чланом 5 Правилника о самовредновању предвиђено је да Комисија за обезбеђење квалитета организује редовно и систематско прикупљање и анализу података који пружају увид у квалитативне и квантитативне показатеље квалитета студијских програма.

Квалитативни показатељи квалитета студијских програма утврђују се анкетирањем студената на студијским програмима које Факултет остварује, као и наставника и сарадника који учествују у реализацији тог програма.

Квантитативни показатељи квалитета студијских програма утврђују се на основу података Службе за организацију наставе и студентска питања, која их презентује у виду полугодишњег и годишњег извештаја.

Правилником о самовредновању (чланови 17–20) предвиђено је да на почетку нове академске године Комисија за обезбеђење квалитета прикупи податке о квалитативним и квантитативним показатељима квалитета студијских програма за претходну школску годину и на основу њихове анализе припрема предлог годишњег извештаја, који садржи и предлоге мера за унапређење квалитета студијских програма и предлоге за унапређивање њиховог квалитета. Извештај се доставља већима надлежних одсека и Наставно-научно-уметничком већу, који разматрају предлоге извештаја и утврђују мере за унапређење квалитета студијског програма ради обезбеђивања његове упоредивости са сродним студијским програмима на универзитетима у земљи и иностранству. Предлог одсека доставља се Наставно-научно-уметничком већу Факултета на усвајање. Наставно-научно-уметничко веће усваја допуне и измене студијских програма у циљу унапређења њиховог квалитета.

Студијски програм докторских студија

Садржина студијског програма докторских студија усклађена је са релеватним одредбама Закона о високом образовању, Статута Универзитета и Статута Факултета. Структура и основни елементи студијских програма у складу су са Стандардима за акредитацију студијских програма трећег нивоа високог образовања, које је донео Национални савет за високо образовање.

Имајући у виду број публикација у релевантним међународним и домаћим часописима са листе Миистарства за науку за последњих 10 година, број ангажованих наставника и њихову научну компетенцију, број научноистраживачких пројеката у којима учествују наставници предвиђени за рад на Докторским студијама филологије (језик и књижевност), може се

констатовати да је Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу компетентан за извођење докторских студија, чију акредитацију тражи.

На основу анализе предложеног студијског програма докторских студија и пратеће документације за акредитацију овог програма, може се закључити:

- Студијски програм докторских студија садржи све елементе утврђене Законом;
- Студијски програм је научно утемељен;
- Курикулум докторских студија у потпуности је усклађен са Стандардима за акредитацију студијског програма докторских студија;
- Студијски програм докторских студија има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему;
- Циљ студијског програма докторских студија је јасно дефинисан и усклађен је са основним задацима и циљевима Факултета;
- Курикулум студијског програма докторских студија садржи листу и структуру обавезних и изборних предмета и њихов опис;
- Курикулум студијског програма докторских студија садржи докторску дисертацију као завршни део студијског програма докторских студија;
- Студијски програм докторских студија усклађен је са савременим светским токовима и стањем науке у области друштвено-хуманистичких наука и упоредив је са студијским програмима докторских студија одговарајућих страних високошколских установа;
- Услови за упис студената на студијски програм докторских студија утврђени су Законом о високом образовању, Статутом Универзитета, Статутом Факултета, Правилником о докторским студијама Факултета и уводним одредбама студијског програма докторских студија.
- Услови и поступци који су неопходни за завршетак докторских студија и добијање дипломе одређеног нивоа образовања дефинисани су уводним одредбама студијског програма, усклађени су са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма и учињени су доступним јавности објављивањем на Интернет страници Факултета: www.filum.kg.ac.yu
- Курикулумом студијског програма докторских студија утврђени су: структура и садржај студијског програма, листа обавезних и изборних предмета и њихов опис, распоред по годинама студија, као и радно оптерећење студената мерено ЕСПБ за сваки предмет и самостални научни и истраживачки рад предвиђен студијским програмом, у складу са Стандардима за акредитацију студијских програма трећег нивоа студија;
- Циљеви студијског програма докторских студија, исходи учења, знања и вештине које се његовим савладавањем стичу, дефинисани су и усклађени су са основним задацима и циљевима Филолошко-уметничког факултета;
- Курикулумима студијског програма и плановима рада у оквиру програма утврђено је да се оцењивање студената врши непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених у испуњавању предиспитних обавеза и полагањем испита;
- Докторска дисертација се оцењује на основу њеног научног доприноса. У прилозима је дата структура студијског програма докторских студија и Интернет странице страних високошколских установа са упоредивим студијским програмима.

Анализа научне компетентности наставника ангажованих на докторским студијама и досадашњих резултата у менторском раду са магистрантима и докторандима показује да наставно особље има потребне научне квалификације за извођење студијског програма докторских студија.

За извођење студијског програма докторских студија обезбеђени су одговарајући просторни, технички, библиотечки, информатички и други ресурси, примерени карактеру докторских студија и предвиђеном броју студената. Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу предвиђени су стандарди квалитета студијског програма, као и поступци за обезбеђење квалитета. Статутом

Факултета и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу утврђени су поступци за припрему, усвајање, праћење и контролу студијског програма, као и процедуре за осавремењивање студијског програма.

Квалитет важећег студијског програма основних академских студија

На Факултету се реализују поправљени студијски програми основних академских студија према Наставном плану од 2006/2007. године. Нови студијски програми припремани су имајући у виду (позитивна и негативна) искуства у реализацији постојећих пилот програма основних академских студија. О квалитету студијских програма по којима се изводила настава разговарано је на стручним већима Факултета (катедра, одсек, Наставно-научно-уметничко веће), а као резултат критичке процене постојећи програми мењани су у циљу повећања квалитета наставног процеса и успешности студирања. Као индикатор успешности преа kredитационих програма служиле су анализе пролазности на испитима, затим оцене до којих се дошло студентским евалуационим анкетама.

Као вид евалуације претходног рада, вршено је и анкетање дипломираних студената Факултета, што се види из података датих у прилогу.

Реализација акредитованих студијских програма основних академских, дипломских академских и докторских студија за које је Факултет поднео захтев за акредитацију започеће академске 2009/2010.

Квалитет важећег студијског програма докторских студија

На Факултету су у академској 2007/2008. години у фебруару 2008. започете трогодишње Докторске студије језика и књижевности, чији се поправљени програм сада акредитује као Докторске студије из филологије (језик и књижевност).

После једног семестра одржане наставе, може се закључити да је концепција докторских студија позитивно оцењена од стране полазника, што се види из података датих у прилогу.

Процена испуњености Стандарда 4 и предлог корективних мера:

На основу анализе студијских програма на Филолошко-уметничком факултету, извршене према критеријумима утврђеним Стандардима за акредитацију студијских програма првог, другог и трећег степена високог образовања, може се закључити да студијски програми испуњавају Стандард 4.

У току реализације студијских програма биће примењиване процедуре за праћење, контролу и осавремењивање студијских програма предвиђене Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу. Посебно ће бити анализирани резултати евалуационих студентских и наставничких и сарадничких анкета о студијским програмима на свим нивоима студија.

Квалитет студијских програма биће процењиван помоћу квалитативних и квантитативних показатеља, утврђених Правилницима. Уколико се током реализације студијских програма покаже да поједини елементи умањују њихов квалитет, биће предузете одговарајуће корективне мере.

Прилози:

[Прилог 4.1 Одлука Сената Универзитета у Крагујевцу о усвајању студијских програма](#)

[Прилог 4.2 Извештај о резултатима анкетања дипломираних студената](#)

[Прилог 4.3 Извештај о резултатима анкетања наставника и сарадника](#)

[Прилог 4.4 Извештај о резултатима анкетања студената \(јун 2007, фебруар 2008, јун 2008\)](#)

[Прилог 4.5 Извештај о успеху студената](#)

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз:

- а) квалитет плана рада,
- б) квалитет предавања и вежби,
- в) квалитет уџбеничке литературе и
- г) квалитет оцењивања.

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу посвећен је сталном унапређењу квалитета наставног процеса. Стандарди квалитета наставног процеса дефинисани су у оквиру Факултета Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета.

а) Стандарди квалитета Плана рада

Основна сврха плана рада је да информисе студенте о наставном предмету: садржини и начину рада, динамици рада, неопходној уџбеничкој литератури, као и о критеријумима и начину оцењивања

Планови рада представљају основу за систематски и плански приступ реализацији наставног процеса. Упоредивањем планираног са оствареним обимом, структуром и начином рада на предмету, добија се јасна слика о степену испуњености циљева предмета и смерницама за унапређење квалитета наставног процеса.

План рада садржи следеће основне податке: назив предмета, називе студијског програма и врсте студија, семестар и бодовну вредност предмета изражену у ЕСПБ.

Обавезни елементи плана рада на наставном предмету су: образовни циљ, исходи образовања, предуслови за похађање наставе, садржај предмета, облици наставе, динамика извођења наставе по недељама, начин оцењивања, литература, подаци о наставницима и сарадницима на наставном предмету

План рада у форми обрасца доступан је у електронском облику на Web страницама Факултета, а његова штампана верзија у Служби за организацију наставе и студентска питања Факултета.

Предлог Плана рада на наставном предмету израђује предметни наставник са сарадницима.

Веће надлежне катедре и надлежног одсека оцењује квалитет предложених планова рада и усваја их.

Усвојене планове рада продекан за наставу шаље Служби за организацију наставе и студентска питања која их обједињује, штампа и дистрибуира студентима пре почетка нове академске године. Усвојени планови рада на наставним предметима објављују се на Web страницама Факултета. Настава на наставном предмету не може почети док веће надлежног одсека не усвоји план рада.

Уколико веће надлежног одсека закључи да је дошло до неоправданог одступања од плана рада на наставном предмету и тиме нанета штета студентима и Факултету, упућује се

предлог декану за доношење дисциплинских мера против наставника и сарадника на том предмету.

Степен остварености плана рада проверава се упоређивањем са програмом рада.

б) Стандарди квалитета предавања и вежби

Наставник је дужан да предавања на наставном предмету изводи у свему према Плану рада који је усвојило веће надлежног одсека пре почетка наставе.

Наставник и сарадник су дужни да вежбе на наставном предмету изводе у свему према Плану рада.

Садржај вежби мора бити компатибилан са садржајем предавања тако да омогући боље разумевање наставне материје коју покрива предмет, лакше савладавање градива и ефикасније припремање испита.

Стандарди понашања наставника и сарадника према студентима дефинисани су Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу. Контрола квалитета предавања и вежби укључује контролу одржавања предавања и вежби према Плану рада, контролу садржаја предавања и вежби, и контролу објективности оцењивања знања.

в) Стандарди квалитета уџбеничке литературе

Квалитет наставног процеса одређен је и квалитетом уџбеничке литературе:

а. За потребе наставног процеса, односно предавања и вежби студената: интерни уџбеник који је првенствено намењен студентима Факултета и који у потпуности или у највећој мери покрива наставни програм; екстерни уџбеник који се користи када не постоји одговарајући интерни уџбеник; монографије, практикуми, зборници радова и друге публикације, други наставни материјал.

б. За потребе провере знања студената: збирке тестова, збирке испитних питања и др.

Факултет обезбеђује уџбеничку литературу (у даљем тексту: уџбеник) набавком и публиковањем наставног и испитног материјала.

Начин прибављања, оцењивања и одобравања рукописа, као и њихово штампање и дистрибуција уређују се Правилником о издавачкој делатности (Наставно-научно-уметничко веће, 24. мај 2007, бр. 01-781) и Правилником о уџбеницима и другим наставним средствима (Наставно-научно-уметничко веће, 16. јул 2007, бр. 01-1141/1).

Литература која се користи у наставном процесу на Факултету може бити основни уџбеник, помоћни уџбеник, скрипта, монографија, остали наставни материјал.

Основни уџбеник обухвата садржај предмета утврђеног наставним планом и програмом одговарајућег студијског програма. Аутори основних уџбеника могу бити само наставници.

Помоћни уџбеник је збирка задатака, практикум и др. којима се доприноси остваривању наставног плана и програма.

Скрипта су ауторизована предавања која се, по правилу, издају у случају када не постоји одговарајући основни уџбеник.

Монографија је научна расправа чијим се текстом критички представља развој и домет научних достигнућа у одређеној научној области или неком њеном делу из домена основне делатности Факултета.

Наставник је дужан да користи уџбеник који је предвиђен наставним планом и програмом, а који је доступан студентима у оквиру фонда Библиотеке Факултета, Универзитетске библиотеке или се може набавити кроз продајну мрежу уџбеника.

Графички изглед стране основног текста уџбеника Факултета одређен је Правилником о издавачкој делатности и Правилником о уџбеницима и другим наставним средствима Факултета.

Просечни обим наставног материјала по часу предавања не може бити већи од 7 страна текста основног уџбеника.

У случају да се наставна материја налази у више уџбеника / помоћних уџбеника, укупан број страница по часу из тих уџбеника не може да пређе 7 страница.

Када уџбеник који се користи као извор наставног и испитног материјала има већи обим од обима утврђеног стандардима, наставник је дужан да у Плану рада прецизно наведе делове (поглавља, странице) уџбеника који представљају наставни и испитни материјал.

в. Садржај уџбеника мора бити такав да је користан за савладавање наставне материје и припремање испита, актуелан и у складу са савременим достигнућима науке и струке.

Наставна материја мора бити изложена тако да буде јасна и разумљива студентима.

Наставна материја мора бити логично структурирана. Делови, поглавља или друге целине морају бити заокружене и повезане, а њихов редослед логичан.

Пожељно је да уџбеник на крају сваког поглавља садржи резиме, питања и кратке задатке намењене самооцењивању студената.

Начин писања мора бити академски са неутралним стилом излагања.

Уџбеник не сме садржати ставове који дисквалификују и/или омаловажавају друштвене групе, расу, пол или нацију.

Факултет обезбеђује и унапређује квалитет уџбеника кроз континуирану контролу квалитета наставног и испитног материјала која обухвата контролу квалитета садржаја, контролу квалитета текста, контролу обима текста и контролу графичког изгледа рукописа.

Контролу квалитета текста врши рецензентска комисија коју предлаже веће надлежне катедре а коју прихвата веће надлежног одсека.

Наставници су дужни да у Плану рада прецизно наведу све изворе наставног и испитног материјала поштујући стандарде обима наставног и испитног материјала.

Приликом усвајања планова рада на предметима из своје надлежности, веће надлежног одсека проверава да ли је обим текста предвиђен на наставном предмету у складу са стандардом обима наставног и испитног материјала. Уколико се утврди да је на неком предмету предвиђени обим наставног материјала већи од стандардом прописаног, веће одсека је обавезно да захтева од наставника да обим наставне и испитне материје прилагоди стандардима квалитета уџбеника на Факултету. За случај да наставник не поступи по захтеву већа одсека, шеф одсека о томе писменим путем обавештава продекана за наставу.

Уколико се наставник током наставног процеса не придржава обима наставне и испитне материје који је утврђен Планом рада на наставном предмету, студенти могу поднети приговор шефу одсека, продекану за наставу и студенту продекану.

Шеф одсека проверава наводе студената и, ако су тачни, позива наставника да своје захтеве студентима у погледу наставног материјала усклади са Планом рада на наставном предмету. Уколико наставник одбије или пропусти да то учини, шеф одсека даје предлог декану да се против наставника предузму одговарајуће дисциплинске мере, у складу са законом.

Факултет врши периодично анкетирање студената у циљу утврђивања квалитета наставног процеса. Саставни део анкете јесу и питања о квалитету и обиму наставног или испитног материјала.

Комисија идентификује уџбенике које су студенти оценили просечном оценом нижом од 2.5 (на скали од 1 до 5), а наставницима који их користе и њиховим одсецима упућује захтев у погледу унапређења квалитета тих уџбеника.

г) Спровођење квалитета оцењивања на Факултету огледа се у поштовању прописаног односа предиспитног и испитног дела оцене, затим применом усвојених метода оцењивања.

У циљу квалитетнијег оцењивања Служба за организацију наставе и студентска питања надлежним већима одсека доставља податке о успешности на испитним роковима.

На Факултету је на стручним већима и Комисији за обезбеђење квалитета анализирана пролазност на испитима од јануара 2008. до јуна 2008. године. Општа оцена је да је пролазност задовољавајућа. У јануарском испитном року пролазност на нивоу Факултета износила је нешто мање од 70%. У априлском испитном року узорак је знатно мањи у односу на јануарски, а пролазност је око 60%. У јунском испитном року, који је обухватио велики број испита, пролазност се повећава на нешто мање од 80%. Овако високој пролазности доприноси и рад у мањим групама или индивидуалној настави на уметничким одсецима, дакле, рад са даровитим студентима који су високо мотивисани за изабране студије. На нивоу Одсека за филологију успешност је нешто мања у односу на уметничке одсеке, али је узорак знатно већи.

Анализа је рађена по сваком предмету, тако да је видљива пролазност и по појединачним предметима и по катедрама. Закључак је да је код највећег броја предмета пролазност релативно уједначена, а тамо где је уочена ванстандардна пролазност, у оквиру катедара разговарано је о објективним и субјективним разлозима таквог оцењивања. Пролазност на испитима ће бити редовно праћена и у будућности, што подразумева предузимање корективних мера у зависности од постигнутог успеха.

Већа катедара и већа одсека оцењују дистрибуцију оцена по предметима и предлажу корективне мере уколико је пролазност ванстандардна.

У провери остваривања стандарда квалитета на седници Наставно-научно-уметничког већа од 22. новембра 2007. анализирана је пролазност на годишњем нивоу прве генерације студената по новом програму. Закључак је био да је пролазност на новим студијским програмима веома добра, што илуструју подаци о упису студената на другу годину студија академске 2007/2008. године. Наводимо део закључака:

„Општи успех студената који су у школској 2006/2007. години пратили наставу по новим програмима знатно је побољшан у односу на студије по претходном програму. Позитивне промене су најочљивије на студијским програмима на Одсеку за филологију, на коме је на припреми програма по Закону о високом образовању и највише учињено. Број студената на студијским програмима Одсека за филологију који су претходних година похађали студије по старом програму, а који су при упису положили све испите – није износио ни 25%, сада је 61%, чиме је успешност студија на овом одсеку знатно поправљена.

На уметничким одсецима, с обзиром на природу студија и број студената на студијским групама, пролазност је и пре реформисаних програма била релативно висока. Садашњи проценат успешности на овим одсецима не разликује се много у односу на успешност по старим наставним програмима.

3. На прву годину студија у школској 2006/2007. уписана су 342 студента, на студије из буџета 138, на самофинансирајуће студије 204 студента. На Одсеку за филологију 266 студената: на буџету 109, самофинансирајућих 157; на Одсеку за музичку уметност 44: 15 на буџету, 29 самофинансирајућих; на Одсеку за Примењену уметност 32 студента: 14 на буџету, 18 самофинансирајућих.

На другу годину студија уписана су 323 студента што у односу на укупан број студената садашње друге године, који су уписали прошле године прву годину, у процентима износи 94% студената (са 60 ЕСПБ + по препоруци Сената Универзитета: 37–59 ЕСПБ). Само 19 студената није успело да упише другу годину студија, што је у процентима мање око 6%. Веће сматра да је

на овакав успех утицао у већој мери реформисани програм, квалитетнији рад наставника и сарадника ФИЛУМ-а, али и већи и ефикаснији рад студената. Повећана ангажованост студената последица је веће мотивације краткорочним циљевима: једносеместрални испити, предиспитне и испитне обавезе, парцијално ополагање испита.”

Табеларни приказ успешности са 60 ЕСПБ у академској 2006/2007.

Студенти друге године 2007/2008.	ФИЛУМ	Одсек за филологију	Одсек за музичку уметност	Одсек за примењену уметност
Са 60 ЕСПБ	206 (64%)	151 (61%)	26 (59%)	29 (90%)
Са 37–59 ЕСПБ	117 (36%)	96 (39%)	18 (41%)	3 (10%)

д) У оквиру стандарда 5 урађене су три студентске евалуационе анкете о квалитету наставног процеса.

Анкета 2007, мај

Анкета је спроведена на крају другог семестра академске 2006/2007. године.

Анкетом је обухваћено 2600 анкетних листова студената прве године са Одсека за филологију, Одсека за музичку уметност и Одсека за примењене уметности.

Циљ анкете је био утврђивање ставова студената о педагошком раду наставника и сарадника који предају на првој години студија.

Анкету су спровели студенти у оквиру Студентског парламента у складу са Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета.

Анкете су спроведене према пољима којима припадају студијски програми на одсесима: једна анкета била је за студенте Одсека за филологију, друга за студенте Одсека за музичку уметност и студенте Одсека за примењене уметности.

Анкета на Одсеку за филологију садржала је 18 питања и њом је обухваћено 2550 анкетних листова студената студената. Испитаници су оцењивали наставнике и сараднике оценама од 1 до 3.

Анкетни листић је садржао следећа питања подељена по целинама:

I УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА ПРЕДМЕТОМ И ОРГАНИЗАЦИЈОМ РАДА

а) Студенти су потпуно, прецизно и благовремено упознати са:

1. Садржајем студијског предмета
2. Системом оцењивања
3. Предиспитним обавезама и задацима које треба реализовати током семестра
4. Начином полагања и захтевима испита

б) Омогућено је полагање испита из више сегмената (колоквијуми, парцијални, презентације)

II ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

1. Наставник-сарадник долази на време на часове
2. Наставник-сарадник на часове долази припремљен
3. Наставник-сарадник на часовима обрађује градиво предвиђено програмом
4. Излагање и инструкције наставника-сарадника су јасне и прецизне
5. Садржаји су представљени на интересантан и стимулативан начин
6. Наставник-сарадник на часу подстиче критичко мишљење и самосталан рад студената
7. Планирану лектуру-литературу могуће је савладати у оквиру времена предвиђеног предметом-курсом
8. Градиво савладано кроз семинарске радове и колоквијуме наставник не понавља на испиту

III КОМУНИКАЦИЈА НАСТАВНИК-СТУДЕНТ

1. Наставник-сарадник одговара на студентска питања
2. Наставник-сарадник омогућава активан дијалог током часа
3. Наставник-сарадник комуницира са студентима са поштовањем и без икакве дискриминације
4. Наставник-сарадник пружа брзе повратне информације и образложења о резултатима писмених радова (колоквијума, семинарских радова и сл.)
5. Наставник-сарадник је доступан за консултације и ван наставе.

Анкета на Одсеку за музичку уметност и Одсеку за примењене уметности садржала је 15 питања и њом је обухваћено 60 студената. Испитаници су оцењивали наставнике и сараднике оценама од 1 до 5.

Анкетни листић је садржао следећа питања:

Студенти су у потпуности и благовремено упознати са:

1. Садржајем предмета
2. Неопходном литературом
3. Начином рада на часовима
4. Начином полагања испита

Наставник-сарадник:

5. На часове долази припремљен и показује ентузијазам у раду
6. Излаже систематично и истиче најбитније
7. Представља садржаје на интересантан и стимулативан начин
8. Објашњава конкретно уз употребу примера
9. Праведан и непристрастан у оцењивању
10. Подстиче критичко мишљење и самосталан рад студената
11. Помаже студентима у раду
12. Принципијалан, толерантан, савестан у раду
13. Омогућава активан дијалог током часа
14. Уважава личност студената, поштује њихово мишљење
15. Доступан за консултације и ван часа

Оба анкетна листића имала су рубрику за предлоге и коментаре за побољшање квалитета наставе. Већина анкетираних студената је изразила жељу за стварањем бољих услова за рад изградњом зграде Факултета и за побољшањем квалитета наставе већим ангажовањем наставника и сарадника. Студенти одсека за музичку уметност су изразили жељу за повећањем броја часова вежби из предмета Хармонија. Већина испитаника са Одсека за филологију имала је озбиљне примедби на рад сарадника на предмету Теорија књижевности 2 и Савремени француски језик 1, конверзација.

Анкета је била анонимна, а према броју испитаника и броју одговора на питања може се оциенили успешном.

Збирни преглед према средњој оциени

	2007	
	наставници	сарадници
Одсек за филологију	4.40	4.30
Одсек за музичку уметност	4.66	4.56
Одсек за примењене уметности	4.50	4.40

Средња оциена на нивоу Факултета је 4.53.

Анкета 2008, фебруар

Анкета је спроведена на крају првог семестра, у јануару школске 2007/2008. године. Анкетом је обухваћено 2000 анкетних листова студената прве и друге године са Одсека за филологију и Одсека за примењене уметности. Студенти са Одсека за музичку уметност нису учествовали у анкетирању.

Циљ анкете је био утврђивање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника који предају на првој и другој години студија.

Спроведене су две анкете: једна за наставнике и друга за сараднике.

Анкетни листић за наставнике је садржао питања подељена по целинама. Оцењивање је вршено на скали 1 до 5.

а. УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА ПРЕДМЕТОМ

Наставник је у потпуности и благовремено, на почетку наставе, упознао студенте са планом рада односно са:

- 1) Садржајем студијског програма
- 2) обавезном и допунском литературом

- 3) обавезама и задацима које треба реализовати током семестра
- 4) начином полагања колоквијума и испита

б. ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

1. Наставник одржава наставу у временским теерминима предвиђеним распоредом часова
2. Наставник на часове долази припремљен и показује професионалну одговорност и ентузијазам у раду
3. Наставник садржаје излаже систематично и истиче најбитније
4. Наставник је објективан у оцењивању предиспитних обавеза

в. КОМУНИКАЦИЈА НАСТАВНИКА СА СТУДЕНТИМА

1. Наставник је коректан у односу са студентима
2. Наставник уважава личност студената и њихово достојанство
3. Наставник пружа брзе повратне информације и омогућава дискусију о резултатима писмених радова (колоквијума, семинарских радова и сл.)
4. Наставник је доступан за консултације и ван часа

Анкетни листић за сараднике је садржао питања подељена по целинама.

а. УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА НАЧИНОМ ИЗВОЂЕЊА ВЕЖБИ

Сарадник је у потпуности и благовремено, на почетку наставе, упознао студенте са:

- 1) садржајем и начином извођења вежби
- 2) задацима које треба реализовати на вежбама током семестра

б. ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА ВЕЖБИ

- 1) Сарадник одржава наставу у временским теерминима предвиђеним распоредом часова
- 2) Сарадник долази припремљен на вежбе
- 3) Сарадник користи разноврсне и подстицајне облике рада у току вежби
- 4) Сарадник поспешује активно учешће студената на вежбама
- 5) Сарадник помаже студентима да утврде знања стечена на предавањима

в. КОМУНИКАЦИЈА НАСТАВНИКА СА СТУДЕНТИМА

- 1) Сарадник је коректан у односу са студентима
- 2) Сарадник пружа брзе повратне информације и омогућава дискусију о резултатима писмених радова (колоквијума, семинарских радова и сл.)
- 3) Сарадник је доступан за консултације и ван часа

Оба анкетна листића су садржала рубрику за предлоге и коментаре за побољшање квалитета наставе, али већина анкетираних студената није желела да изрази став о овоме. Из одговора мањег броја студената на ово питање закључује се да су коментари о педагошком раду наставника и сарадника у највећем броју позитивни.

Анкета је била анонимна и може се сматрати мање успешном у односу на анкету спроведену на крају другог семестра школске 2006/2007. Разлози су у недовољној ефикасности Студентског парламента, што је за последицу имало мањи одзив студената на појединим студијским програмима.

	2008, фебруар	
	наставници	сарадници
Одсек за филологију	4.34	4.46
Одсек за примењене уметности	4.45	-

Анкета 2008, јун

Анкета је спроведена на крају другог семестра, школске 2007/2008. године. У анкети су учествовали студенти прве и друге године, затим дипломирани студенти.

Студенти прве и друге године изјашњавали су се о педагошком раду појединачних наставника и сарадника који предају на првој и другој години студија, а дипломирани студенти су се изјашњавали о раду факултета и његових служби.

Укупан број анкетних листића је био 4936. Од тога 2832 за наставнике и 2104 за сараднике.

Анкетиром су оцењена 128 наставника и 137 сарадника. Број наставника и сарадника изведен је на основу броја предмета на којима су ангажовани.

Анкетних листића за дипломиране студенте је било 36.

Због специфичности наставе на различитим одсецима, у циљу квалитетне евалуације, Комисија за обезбеђење квалитета припремила је различите анкетне листове прилагођене појединим типовима наставе. Спроведене су четири различите анкете:

1. Прва анкета за наставнике свих одсека и сараднике студијског програма српски језик и књижевност (одсек филологија).
2. Друга анкета за сараднике свих студијских програма (осим студијског програма српски језик и књижевност) Одсека за филологију и Одсека за примењене уметности
3. Трећа анкета за сараднике Одсека за музичку уметност и
4. Четврта анкета за рад факултета.

Анкета 1) садржала је 12 питања.

Анкетни листић за наставнике је садржао питања подељена по целинама.

А. УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА ПРЕДМЕТОМ

Наставник је у потпуности и благовремено, на почетку наставе, упознао студенте са планом рада односно са:

- 1) садржајем студијског програма
- 2) обавезном и допунском литературом
- 3) обавезама и задацима које треба реализовати током семестра
- 4) начином полагања колоквијума и испита

Б. ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

1. Наставник одржава наставу у временским теерминима предвиђеним распоредом часова
2. Наставник на часове долази припремљен и показује професионалну одговорност и ентузијазам у раду
3. Наставник садржаје излаже систематично и истиче најбитније
4. Наставник је објективан у оцењивању предиспитних обавеза

В. КОМУНИКАЦИЈА НАСТАВНИКА СА СТУДЕНТИМА

1. Наставник је коректан у односу са студентима
2. Наставник уважава личност студената и њихово достојанство
3. Наставник пружа брзе повратне информације и омогућава дискусију о резултатима писмених радова (колоквијума, семинарских радова и сл.)
4. Наставник је доступан за консултације и ван часа

Анкета 2) садржала је 10 питања.

Анкетни листић за сараднике је садржао питања подељена по целинама.

А. УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА НАЧИНОМ ИЗВОЂЕЊА ВЕЖБИ

Сарадник је у потпуности и благовремено, на почетку наставе, упознао студенте са:

- 1) садржајем и начином извођења вежби
- 2) задацима које треба реализовати на вежбама током семестра

Б. ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА ВЕЖБИ

- 1) Сарадник одржава наставу у временским терминима предвиђеним распоредом часова
- 2) Сарадник долази припремљен на вежбе
- 3) Сарадник користи разноврсне и подстицајне облике рада у току вежби
- 4) Сарадник поспешује активно учешће студената на вежбама
- 5) Сарадник помаже студентима да утврде знања стечена на предавањима

В. КОМУНИКАЦИЈА НАСТАВНИКА СА СТУДЕНТИМА

- 1) Сарадник је коректан у односу са студентима
- 2) Сарадник пружа брзе повратне информације и омогућава дискусију о резултатима писмених радова (колоквијума, семинарских радова и сл.)
- 3) Сарадник је доступан за консултације и ван часа

Анкета 3) садржала је 9 питања.

Анкетни листић за сараднике је садржао питања подељена по целинама.

А. УПОЗНАВАЊЕ СТУДЕНАТА СА НАЧИНОМ ИЗВОЂЕЊА ВЕЖБИ

Сарадник је у потпуности и благовремено, на почетку наставе, упознао студенте са:

- 1) садржајем и начином извођења вежби
- 2) задацима које треба реализовати на вежбама током семестра

Б. ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА ВЕЖБИ

- 1) Сарадник одржава наставу у временским терминима предвиђеним распоредом часова
- 2) Сарадник долази припремљен на вежбе
- 3) Сарадник систематично ради на савладавању садржаја изложених на предавањима и истиче најбитније (јасно излаже уметничко-техничке задатке и начине њихове реализације)
- 4) Сарадник поспешује активно учешће студената на вежбама

В. КОМУНИКАЦИЈА НАСТАВНИКА СА СТУДЕНТИМА

- 1) Сарадник је коректан у односу са студентима
- 2) Сарадник пружа брзе повратне информације и омогућава дискусију о резултатима писмених радова (колоквијума, семинарских радова и сл.)
- 3) Сарадник је доступан за консултације и ван часа

Анкета 4) садржала је 6 питања

1. Квалитет наставе
2. Рад управе
3. Рад студентске службе
4. Опремљеност факултета
5. Опремљеност библиотеке
6. Сајт факултета

Сваки анкетни листић је садржао простор за предлоге и коментаре за побољшање квалитета наставе. Коментари студената су у највећем броју били позитивни.

Анкета је била анонимна.

Оцена је да је анкета целовитија у односу на претходне две јер су у њој учествовали студенти са свих студијских група Одсека за филологију, Одсека за музичку уметност и Одсека за примењене уметности.

Целовитост гарантује већу објективност о квалитету педагошког рада наставника и сарадника.

Анализом прве, друге и треће анкете добијени су следеће средње оцене за наставнике и сараднике по одсецима:

Одсек	Наставници	Сарадници
Одсек за филологију	4.40	4.37
Одсек за музичку уметност	4.57	4.58
Одсек за примењене уметности	4.37	4.15

Средња оцена факултета је 4.40.

Анализом четврте анкете добијене су следеће средње оцене по питањима:

Питања	Средња оцена

1.	Квалитет наставе	4.19
2.	Рад управе	3.69
3.	Рад студентске службе	3.88
4.	Опремљеност факултета	2.75
5.	Опремљеност библиотеке	3.69
6.	Сајт факултета	3.31

Процена испуњености Стандарда 5 и предлог корективних мера:

На основу претходно изнетих чињеница и докумената у прилогу може се закључити да је на Филолошко-уметничком факултету испуњен Стандард 5.

Нови студијски програми, нови режим студија, правила о праћењу и оцењивању успеха студената у предиспитним активностима и друга правила у погледу извођења наставе, пружају предуслове за задовољавајући квалитет наставе и већи успех студената у студирању.

Факултет ће у наредном периоду обезбедити да се стриктно примењују правила о обезбеђењу квалитета наставе, што подразумева редовно праћење и контролу квалитета, и предузимање корективних мера, у складу са Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

Факултет ће и наредом периоду наставити да упоређивање планова рада са програмима рада обезбеди остваривање садржаја предвиђених на наставном предмету, и да по потреби предлаже корективне мере.

Факултет ће наставити да пружа организовану подршку наставницима и сарадницима ради унапређења њихових педагошких способности, посебно за примену интерактивних облика рада и адекватно праћење рада студената и оцењивање њихових знања и вештина.

Прилози:

[Прилог 5.1 Пријава за акредитацију Националном савету за високо образовање – Комисији за акредитацију и проверу високошколских установа\(бр. 01-1185\)](#)

[Прилог 5.2 Одлука Наставно-научно-уметничког већа ФИЛУМ-а о прихватању студијских програма за акредитацију\(бр. 01-2253\)](#)

[Прилог 5.3 Одлуке стручних већа Универзитета у Крагујевцу о прихватању студијских програма за акредитацију](#)

[Прилог 5.4 Одлука Сената Универзитета у Крагујевцу о прихватању студијских програма за акредитацију](#)

[Прилог 5.5 Сајт Факултета \(студијски програми\)](#)

[Прилог 5.6 Статут Универзитета у Крагујевцу \(бр. 1408/6\)](#)

[Прилог 5.7 Статут Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу\(01-1800\)](#)

[Прилог 5.8 Правилник о правилима студија \(бр. 01-1141\)](#)

[Прилог 5.9 Правилник о полагању испита и оцењивању студената \(бр.01- 1759\)](#)

[Прилог 5.10 Правилник о удбеницима и другом наставном материјалу\(бр. 01-1141/1\)](#)

[Прилог 5.11 Правилник о самовредновању \(бр. 01-1141/2\)](#)

[Прилог 5.12 Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(бр. 01-1141\)](#)

[Прилог 5.13 Извештаји о резултатима анкета, са анкетним упитницима](#)
[Прилог 5.14 Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија](#)
[Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(План рада, Дневник рада\) \(бр. 01-1141\)](#)

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

Филолошко-уметнички факултет је Одлуком Министарства науке Републике Србије, број: 021-01-61/32, од 11. јуна 2007. године, на основу члана 18. тачка 2. Закона о научноистраживачкој делатности, акредитован као државни факултет у области друштвених и хуманистичких наука – филологија, музика и примењена уметност.

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу од самог оснивања организује, прати и подстиче научноистраживачки рад и стратешки је опредељен да перманентно повезује и остварује јединство образовне, научноистраживачке и стручне делатности. На тај начин, Факултет доприноси решавању актуелних друштвених потреба, развоју науке и научног стваралаштва, унапређивању образовања и струке, остваривању принципа учења током читавог живота, развоју и усавршавању научног подмлатка, укључивању студената у научноистраживачки рад, промовисању Факултета као националног и регионалног центра основних, развојних и примењених истраживања у области друштвено-хуманистичких наука, повезивању Факултета са другим научним институцијама у земљи и у иностранству ради размене знања и искустава и рада на заједничким пројектима, те стварању бољих материјалних услова за рад и развој Факултета.

Научноистраживачки рад на Факултету одвија се у оквиру научног пројекта које финансира Министарство науке Владе Републике Србије Српски језик и друштвена кретања, (број пројекта 148024). Стручно веће за Пројекат је Веће Одсека за филологију и Наставно-научно-уметничко веће, чија су овлашћења регулисана Законом о научноистраживачкој делатности и Статутом факултета.

Током шест година континуираног рада Факултет је, самостално или у сарадњи са другим установама у земљи и иностранству, реализовао низ научно-истраживачких пројеката, који су дали значајан допринос развоју друштвено-хуманистичких наука.

Наставници и сарадници Факултета тренутно су укључени у седам пројеката које финансира Министарство науке Владе Републике Србије.

Факултет од 2006. године годишње организује међународни научни скуп у оквиру научног пројекта Српски језик и друштвена кретања: Језик, књижевност, уметност. Радови са ових скупова публиковани су у зборницима радова.

Квалитет научноистраживачког рада наставника и сарадника Факултета остварује се: обезбеђивањем услова за научноистраживачки рад, утврђивањем и доследним остваривањем стандарда у погледу квантитета и квалитета научноистраживачког рада наставника и сарадника, и утврђивањем и остваривањем етичких стандарда у научноистраживачком раду.

Факултет води развојну политику научноистраживачког и стручног рада и систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника.

Факултет усваја План научноистраживачког и уметничког рада, а на предлог продекана за науку и међународну сарадњу и продекана за уметност.

У оквиру остваривања научноистраживачког односно уметничког рада Факултет усваја издавачки план. Ови документи усклађени су са стратешким циљем Факултета, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Факултет подстиче и стимулише научноистраживачки и стручни рад и научну продукцију наставника и сарадника, настојећи да обезбеди литературу, приступ базама података, рачунарску и другу опрему, неопходне дозволе за емпиријска истраживања,

информације о конкурсима и др. На Факултету се организују семинари, курсеви, радионице и други облици едукације младих научних истраживача.

Објављивање научних публикација остварује се у оквиру издавачке делатности Факултета, уређеној Правилником о издавачкој делатности. Годишњи издавачки план усваја Наставно-научно-уметничко веће на предлог надлежних већа одсека. Комисија за издавачку делатност подноси годишњи извештај Наставно-научно-уметничком већу Факултета. Факултет континуирано прати и вреднује резултате научноистраживачког и стручног рада наставника и сарадника разматрањем извештаја наставника и сарадника и утврђивањем научне и стручне компетенције наставника и сарадника. Наставници и сарадници подnose извештаје о годишњем научноистраживачком раду већима одсека, на основу чега се формира годишњи извештај о резултатима научноистраживачке делатности на Факултету.

Факултет се стара да се научноистраживачки рад одвија у складу са принципима добре научне праксе. Факултет се придржава *Етичког кодекса Универзитета у Крагујевцу* којим су утврђени етички стандарди у обављању научноистраживачке делатности на факултетима, облици дозвољених понашања у научноистраживачком раду, санкције и академске мере у случају недозвољеног понашања, као и поступак у коме се оне изричу.

Научноистраживачки рад на Факултету обавља се у складу са универзалним принципима добре научне праксе, која подразумева да се научна истраживања спроводе у складу са најновијим научним достигнућима, да се радови других аутора коректно цитирају, да се резултати истраживања презентују на начин који обезбеђује њихову проверу и да се критичност и егзактност, као битне карактеристике научног рада, примењују у свим фазама научноистраживачког рада. Сви наставници и сарадници дужни су да поштују принципе добре научноистраживачке праксе, а Факултет је дужан да младе сараднике упозна са принципима добре научне праксе одмах по заснивању радног односа.

На Факултету се посебна пажња придаје раду са младим научним истраживачима. Млади научни истраживачи на пројектима имају помоћ старијих истраживача, а њихов рад у оквиру научних пројеката јасно је одређен у погледу предмета, очекиваних резултата и рокова.

Делатност Факултета која се односи на област уметности подразумева перманентно осмишљавање, припрему и реализовање уметничке активности. Стратешки циљ ове врсте делатности састоји се у утицају на квалитет уметничких активности читавог региона. Квалитет уметничког рада наставника, сарадника и студената исказан је кроз велики број реализованих уметничких пројеката (изложби, концерата...). О квалитету уметничке делатности на Факултету сведоче бројна признања и награде студената, наставника и сарадника.

Успешном реализацијом ових пројеката директно се врши утицај на наставни процес, који подразумева усмерење ка јавном презентовању рада. Ова високошколска установа организује своју уметничку делатност у складу са националним и европским стандардима као и својим могућностима. Извештај о уметничком раду подноси се надлежним већима Факултета, а квалитет уметничког рада прате надлежне комисије.

Процена испуњености Стандарда 6 и предлог корективних мера:

На основу изнетих чињеница о организацији и резултатима научноистраживачког и уметничког рада закључује се да је на Филолошко-уметничком факултету испуњен Стандард 6.

У наредном периоду потребно је повећати број наставника и сарадника који учествују у пројектима које финансира Министарство науке Владе Републике Србије.

Планира се покретање нових научних пројеката у оквиру друштвено-хуманистичких наука.

Потребно је унапредити сарадњу са домаћим и страним научноистраживачким установама ради реализације заједничких пројеката.

Од посебне важности је подстицање наставника и сарадника за веће учествовање у конкурсима за међународне пројекте и пружање помоћи у изради пројектне документације.

У наредном периоду, Факултет ће стриктно примењивати све поступке и инструменте за обезбеђење квалитета научноистраживачког односно уметничког и стручног рада, предвиђене Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу. Уколико се оцени да њихова примена не даје очекиване ефекте, биће потребно да они буду иновирани.

Посебну пажњу треба усмерити ка развијању научног и уметничког подмлатка. И у претходном раздобљу овом питању посвећивана је потребна пажња. Већи број сарадника магистрирао је, неколико магистара је докторирало. У овом тренутку на Докторским студијама из филологије (језик и књижевност) на Факултету, затим докторским студијама из уметности (музика) на другим факултетима студира више младих сарадника Факултета.

Факултет краткорочно и дугорочно прати развој најуспешнијих студената и мотивише их за бављење науком.

Прилози:

[Прилог 6.1 Одлука Министарства науке Републике Србије о акредитацији Филолошко-уметничког факултета као државног факултета у области друштвено-хуманистичких наука - право за обављање научно-истраживачке делатности \(бр. 021-01-61/32\)](#)

[Прилог 6.2 Статут Факултета \(бр. 01-1800\)](#)

[Прилог 6.3 План научноистраживачког и уметничког рада \(бр. 01-2169 \)](#)

[Прилог 6.4 Извештај о научноистраживачким резултатима наставника и сарадника за 2007. годину \(бр. 01/659\)](#)

[Прилог 6.5 Извештај о уметничком раду наставника и сарадника у 2007. и 2008.](#)

[Прилог 6.6 Етички кодекс Универзитета у Крагујевцу \(бр. 648/5\) \(прилог за сајта Универзитета\)](#)

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави. Правилником о самовредновању и Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу дефинисани су стандарди квалитета наставника и сарадника Факултета: висока оспособљеност за наставни и научноистраживачки односно уметнички и стручни рад, мотивисаност за максимални допринос развоју науке, научног и уметничког стваралаштва, способност интегрисања нових научних и уметничких знања у наставни процес, морални квалитети који служе за узор студентима и др.

Од наставника и сарадника очекује се: да у комуникацији са студентима буду коректни, праведни и објективни, да испољавају спремност на сарадњу и пружање помоћи у раду, доследни су у поштовању договорених правила, да разумеју потребе студената, да својим укупним радом и деловањем доприносе изградњи савременог друштва, које свој развој заснива на знању као једној од основних компаративних предности.

Већина наставника и сарадника Факултета оспособљена је за примену савремених наставних метода, организовање и управљање наставом како би она максимално одговарала потребама образовања и потребама студената, разумевање и уважавање индивидуалних разлика међу студентима и различитих стилова учења, развијање инструмената за редовно праћење и квалитетно оцењивање рада студената и коришћење савремених информационих технологија и дидактичких средстава у настави.

Подаци о наставницима и сарадницима Факултета доступни су на Интернет страници Факултета, а Књига наставника је саставни део прилога у документацији за акредитацију студијских програма.

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се поштовањем законских и других прописа о избору наставника и сарадника, који су садржани у Закону о високом образовању Републике Србије, Статуту Универзитета у Крагујевцу, Статуту Филолошко-уметничког факултета, Правилнику о условима и поступку за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника, који је усклађен са Препорукама Националног савета за високо образовање од 4. маја 2007. године. Приликом избора кандидата у звање наставника, Факултет посебно вреднује: резултате научног и истраживачког односно уметничког рада кандидата, ангажовање кандидата у развоју наставе и развоју других делатности Факултета, резултате педагошког рада кандидата, резултате постигнуте у обезбеђивању научно-наставног подмлатка, као и повезаност образовног рада наставника са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота.

Обезбеђење и унапређење квалитета наставника и сарадника представља сталну активност Факултета која се остварује: вођењем адекватне кадровске политике, дефинисањем критеријума за избор и заснивање радног односа наставника и сарадника, систематским праћењем и подстицањем наставног, научноистраживачког и стручног рада односно уметничког наставника и сарадника, подизањем нивоа педагошких и дидактичко-методичких компетентности наставника и сарадника, перманентним научним и стручним усавршавањем наставника и сарадника.

Факултет обезбеђује наставницима и сарадницима могућност за перманентно научно и стручно усавршавање и напредовање путем: информисања наставника и сарадника о конкурсима за стипендије, информисања наставника и сарадника о научним скуповима у организацији образовних и других институција у земљи и иностранству, обезбеђивања литературе, приступа базама података, библиотечким ресурсима на Интернету и другој научној инфраструктури, успостављањем билатералне и мултилатералне сарадње са домаћим и

међународним образовним и уметничким институцијама у циљу размене наставника и сарадника, припреме и реализације заједничких пројеката, одобравања плаћених одсуства ради студијских боравака, специјализација, учешћа на научним и стручним скуповима у земљи и у иностранству и партиципирања у финансирању научног и стручног односно уметничког усавршавања наставника и сарадника.

Научно и стручно односно уметничко усавршавање наставника и сарадника Факултета финансира се из средстава Факултета, у складу са Финансијским планом Факултета. Квалитет педагошког рада наставника и сарадника Факултета је на задовољавајућем нивоу, што потврђују резултати анкетања студената. Детаљније се о резултатима анкете говори у делу овога извештаја о Стандарду 5.

Анализа података из анкетних упитника који се односе на поједине аспекте педагошког рада наставника и сарадника показује да студенти позитивно оцењују педагошки рад наставника: организацију рада, реализацију наставе однос наставника и сарадника према студентима. О овом аспекту квалитета наставника и сарадника детаљније је говорено у анализи Стандарда 5 (Квалитет наставног процеса).

Резултати анкетања показују да су укупне оцене педагошког рада наставника и сарадника по одсецима прилично уједначене.

Факултет је својим актима детаљно регулисао начин праћења и вредновања квалитета педагошког рада наставника и сарадника, укључујући и периодичну студентску евалуациону анкету и предвидео је корективне мере за обезбеђење задовољавајућег нивоа квалитета.

Факултет организује обуке за унапређење педагошких и дидактичко-методичке компетенције својих наставника и сарадника. У делу овог извештаја који се односи на квалитет наставног процеса наведени су подаци о активностима на унапређивању педагошких способности наставника и сарадника.

Овом стандарду Факултет је посвећивао и посвећује пажњу од самог почетка свога рада, свестан значаја наставно-научних и наставно-уметничких ресурса за испуњење квалитета наставе. Иако не можемо у потпуности бити задовољни садашњим бројем наставника с обзиром на број студијских програма, чињеница је да је Факултет водио активну кадровску политику, што потврђује чињеница да је у односу на 2002. годину, време када је Факултет основан, број наставника и сарадника у радном односу знатно повећан на свим одсецима. Испуњење овог стандарда види се из табеле:

Број наставника 31. 12. 2002. у радном односу			Број наставника 2008. у радном односу		
Одсек за филологију	Одсек за музичку уметност	Одсек за примењену уметност	Одсек за филологију	Одсек за музичку уметност	Одсек за примењену уметност
1	4	0	25	33	15

Број наставника у радном односу 2002.	Број наставника у радном односу 2008. године
5	73

Оваква кадровска политика Факултета имала је позитивне ефекте на укупно стање наставе и повећање квалитета наставног рада.

Процена испуњености Стандарда 7 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 7.

Факултет ће и даље водити адекватну кадровску политику и доследно примењивати критеријуме за избор и заснивање радног односа са наставницима и сарадницима, перманентно пратити и подстицати наставне, научноистраживачке и стручне односно уметничке активности наставника и сарадника. Већа пажња биће посвећена промовисању научних резултата наставника и сарадника у научној и стручној односно уметничкој јавности.

Ради унапређивања кадрoвске политике Факултет ће имати у виду број и профил наставника и сарадника који могу квалитетно реализовати постојеће студијске програме и научноистраживачки односно уметнички рад. У том смислу, ће бити узети у обзир:

- а) Оптимално радно оптерећење наставника и сарадника,
- б) планирана напредовања наставника и сарадника,
- в) планирана одсуства наставника и сарадника ради научног и стручног односно уметничког усавршавања.

Вођењем дугорочне кадрoвске политике Факултет ће обезбедити:

- а) Континуирани развој као образовне и научне институције,
- б) континуирано усавршавање наставника и сарадника,
- в) довољан број квалитетних наставника и сарадника,
- г) оптималну кадрoвску структуру наставног кадра,
- д) оптималну старосну структуру наставног кадра,
- ђ) стварање научног подмлатка кроз добру селекцију младих кадрoва.

Прилози:

[Прилог 7.1 Статут Филолошко-уметничког факултета \(бр. 01-1800\)](#)

[Прило 7.2 Правилник о условима и поступку за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника \(бр. 830/7\)](#)

[Прилог 7.3 Књига наставника и сарадника Филолошко-уметничког факултета](#)

Стандард 8: Квалитет студената

Стандарди селекције студената за упис на факултет

Квалитет студената обезбеђује се поступком селекције пријављених кандидата за упис на прву годину студија на одсецима Факултета. Начин селекције студената за упис на прву и све наредне године је унапред прописан и регулисан општим актима Факултета.

При селекцији за упис на поједине студијске програме који се реализују на Факултету вреднују се резултати постигнути у претходном школовању и резултати постигнути на пријемном испиту, односно на испиту за проверу склоности и способности пријављених кандидата. Факултет је дужан да унапред објави, на сајту или у форми штампаног информатора, у чему се састоји пријемни испит и како се бодују поједини сегменти, као и претходни успех кандидата.

На предлог Наставно-научно-уметничког већа Факултета, Сенат Универзитета у Крагујевцу доноси одлуку о расписивању конкурса за упис на студије, који, поред осталог, садржи услове за упис, мерила за утврђивање редоследа кандидата, поступак спровођења конкурса и начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед.

Статутом Факултета предвиђено је да се редослед кандидата за упис у прву годину основних академских студија утврђује на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутог на пријемном испиту. Факултет саставља ранг листу пријављених кандидата и доставља је Универзитету, а Универзитет сачињава јединствену ранг листу пријављених кандидата. Право на упис стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру одобреног броја за упис. Редослед кандидата за упис у прву годину дипломских академских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним студијама, а редослед кандидата за упис у прву годину докторских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним и дипломским академским студијама и остварених научних резултата, на начин предвиђен Правилником о докторским студијама.

Факултет обезбеђује равноправност и једнаке могућности студентима и забрањује и спречава сваки вид дискриминације по било ком основу (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем и др.). Статутом Факултета изричито је прописано да студент има право на различитост и заштиту од дискриминације. На Факултету је наставни процес организован на начин који свим студентима пружа једнаке могућности, што подразумева обезбеђивање адекватних услова студирања за студенте са сензорним или моторичким инвалидитетом и уважавање разлика међу студентима. Студенти са инвалидитетом су у пуној мери укључени у све облике наставног рада и студентског организовања.

Факултет редовно издаје Информатор, који садржи све потребне информације о упису на Факултет и огледне тестове за пријемни испит. Информатор се објављује и на Интернет страници Факултета. Издавањем ових публикација и објављивањем информација на Интернет страници Факултета, Факултет обезбеђује да студенти буду информисани о свим питањима везаним за студије, као и о организацији и раду Факултета и његових органа и служби, систему обезбеђења квалитета, резултатима самовредновања и др.

Стандарди оцењивања студената

После доношења Закона о високом образовању, Факултет је својим актима регулисао оцењивање студената у испуњавању предиспитних обавеза и на испиту.

Приликом оцењивања студената наставници су дужни да се придржавају следећих стандарда: оцењивање мора бити објективно, оцењивање мора бити континуирано и тако

организовано да подстиче рад студената, наставник се током оцењивања мора придржавати јасних и унапред познатих критеријума који су садржани у програму рада на наставном предмету. Критеријуми за оцењивање предиспитних обавеза студената, односно завршног испита морају бити уједначени, провере знања студената током наставе и на завршном испиту морају се реализовати у унапред одређеним терминима, садржаним у програму рада на наставном предмету, студенти имају право на увид у резултате писмених облика провере знања, студенти имају право на образложење испитног резултата, наставник не сме вршити дискриминацију приликом оцењивања нити по једном основу.

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем завршног испита, студент може остварити максимално 100 поена, при чему најмање 30, а највише 70 поена морају бити предвиђени за предиспитне обавезе. Студијским програмом и Планом рада утврђује се тачна сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на завршном испиту.

Наставник и сарадник су дужни да континуирано прате и оцењују рад студената током наставе кроз испуњење њихових предиспитних обавеза: учешћа у раду на часу, савладавања испитне материје, учешћа у дискусијама, учешћа у изради и анализи задатака, пројеката и слично, индивидуалног рада ван часа (пројекат, семинарски рад, домаћи задатак и слично), групни рад ван часа (групни пројекат, групни семинарски рад, презентација и сл.).

Савладавање испитне материје током наставе оцењује се провером знања кроз усмено испитивање или тестирање, односно израду задатака. Провера знања студената може се обавити једном или више пута у току наставе.

Укупан број поена студента добија се као збир остварених поена по свакој предиспитној обавези.

Поступци за обезбеђење квалитета оцењивања студената

Обезбеђење и унапређење квалитета оцењивања остварује се редовном контролом квалитета оцењивања и подизањем нивоа квалитета оцењивања када је испод минималног дозвољеног нивоа.

Контрола квалитета оцењивања укључује: контролу садржаја (елемената) оцењивања и контролу резултата оцењивања.

Контрола садржаја и метода оцењивања спроводи се контролом програма рада на наставном предмету, путем анкетања студената.

Наставник је дужан да при састављању програма рада на наставном предмету који предаје предвиди елементе оцењивања студената.

Веће одсека не може да усвоји план рада на наставном предмету и настава не може да почне уколико План не садржи елементе и методе оцењивања студената.

Евалуационом анонимном анкетом студената оцењују се:

- а) Реализација садржаја и метода оцењивања предвиђених програмом рада,
- б) квалитет оцењивања на наставном предмету, за сваког наставника и сарадника појединачно.

Обраду резултата анкете студената врши стручно лице које одреди факултет. Анализу резултата анкете врше продекан за наставу са шефовима надлежних одсека и Комисија за обезбеђење квалитета и о томе писаним извештајем обавештава надлежне одсеке ради предузимања корективних мера.

Контрола резултата оцењивања спроводи се после положених испита.

Служба за организацију наставе и студентска питања саставља извештај о укупним оценама студената по предметима и наставницима. Извештај садржи: укупан број студената уписаних на наставном предмету, број студената који су положили предмет у одређеним роковима, број студената који су одустали од полагања, дистрибуцију оцена и просечну оцену

студената на наставном предмету, дистрибуцију оцена и просечну оцену студената по години студија.

Служба за организацију наставе и студентска питања доставља продекану за наставу потпуни извештај о резултатима оцењивања, а одсецима извештај о резултатима оцењивања предмета из састава одсека.

Шефови одсека обавештавају одсек о резултатима оцењивања, организују дискусију о предметима на којима је пролазност мања од 50% (ванстандардна пролазност) и договарају се о мерама за унапређивање резултата оцењивања. Извештај о пролазности треба да садржи податке о томе да ли је пролазност за годину дана мање од 50%, да ли је у неком року мања од 50%, да ли је у просеку мања од 50%. Такође треба навести податке о томе који је проценат студената поново слушао предмет.

Шефови одсека достављају продекану за наставу извештаје о узроцима ванстандардне пролазности и мерама које су на већима одсека договорене за њихово унапређивање.

Декан, продекан за наставу, шеф надлежног одсека и представник студената (Студентског парламента) разматрају поднете извештаје о могућим узроцима слабе пролазности студената и предложеним мерама за побољшање резултата оцењивања.

Декан и продекан за наставу подносе извештај Наставно-научно-уметничком већу о резултатима и квалитету оцењивања по годинама студија за све студијске програме.

На седници Наставно-научно-уметничког већа разматра се и усваја извештај о резултатима и квалитету оцењивања и мерама за унапређење квалитета оцењивања.

Продекан за наставу и шеф надлежног одсека брину о спровођењу утврђених мера за унапређење квалитета оцењивања.

Уколико наставници на чијим предметима постоји ванстандардна пролазност студената одбију да спроводе мере за унапређење квалитета оцењивања које је донело Наставно-научно-уметничко веће, декан Факултета на предлог продекана за наставу доноси одговарајућу одлуку у складу са Законом и општим актима Факултета.

Све активности из претходних ставова за претходни семестар морају се завршити до краја текућег семестра.

Стандарди квалитета Семинарског рада

Семинарски рад представља вид предиспитних обавеза и реализује се током трајања наставног процеса.

Циљеви израде семинарског рада су:

а) Упознавање студента са одређеном облашћу наставног предмета кроз детаљнију разраду једне теме из те области,

б) припрема студента за писање самосталних радова, као што су стручни рад, научни рад, завршни рад, дипломски рад и сл.

Семинарски рад се, по правилу, односи на проблематику која је у директној вези са програмом наставног предмета.

Тема семинарског рада може бити теоријски или практичан проблем уочен у литератури или пракси.

Писање семинарског рада подразумева прикупљање, критичку обраду и презентацију знања из литературе и праксе релевантних за тему рада.

Семинарски рад може бити самосталан и групни.

Групни семинарски рад реализује група студената која се, по правилу, састоји од три до пет студената.

Студент бира тему семинарског рада у договору са наставником или сарадником.

Самосталне семинарске радове излажу студенти појединачно, док групне излаже представник групе студената. Финална презентација семинарског рада може бити јавна и представља део наставних активности.

Израда и одбрана семинарског рада као предиспитна обавеза мора се завршити пре завршног испита. Оцена добијена за семинарски рад учествује у формирању коначне оцене предмета студента.

Семинарски рад треба, по правилу, да садржи насловну страну, садржај, увод, текст, закључак и литературу.

На почетку семестра обавеза наставника је да упознају студенте са листом самосталних и групних семинарских радова који се могу радити у оквиру наставног предмета.

Листа семинарских радова садржи назив и текст задатка семинарског рада, односно одговарајуће образложење.

План и детаљи реализације семинарског рада утврђују се у договору са наставником.

Након завршетка писања семинарског рада један примерак рада предаје се предметном наставнику.

Уколико наставник има примедбе на рад или уколико оцени да рад не задовољава, студент има обавезу да рад допуни, унапреди или поправи.

Стандарди квалитета дипломског рада

Дипломске академске студије завршавају се израдом дипломског рада и његовом јавном одбраном у складу са студијским програмом.

Циљеви израде дипломског рада су: верификација да је студент овладао знањима и стекао компетенције потребне за самосталан рад у одређеној научној или стручној односно уметничкој области, упознавање студента са одређеном облашћу научне или стручне односно уметничке дисциплине кроз детаљнију разраду једне теме из те области, оспособљавање студента за самосталан истраживачки рад у одређеној области.

Тема дипломског рада може бити: теоријски проблем, практичан проблем уочен у литератури или пракси.

Тема дипломског рада може бити обрађена на два начина:

а) Прикупљањем, обрадом и презентацијом научних и стручних знања из литературе релевантних за тему рада,

б) решавањем конкретног научног или стручног односно уметничког питања применом знања стеченог обрадом одговарајуће литературе.

Дипломски рад мора бити урађен у складу са упутствима у Правилнику о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

Студент бира тему код наставника код кога жели да ради дипломски рад.

Студент и наставник се договарају о теми дипломског рада. Студент у сарадњи са наставником саставља нацрт дипломског рада и предаје га већу надлежног одсека на одобравање.

Веће одсека утврђује тему дипломског рада, одобрава нацрт дипломског рада и именује наставника који руководи израдом дипломског рада. По правилу, то је наставник који је предложио тему за дипломски рад. Веће именује и трочлану комисију за оцену и одбрану дипломског рада.

Након завршетка рада, студент један примерак рада предаје наставнику.

Наставник је дужан да у року од две недеље прегледа рад и укаже студенту на недостатке уколико их има.

Студент отклања уочене евентуалне недостатке и завршава рад.

Дипломски рад и пријаву одбране дипломског рада студент предаје Служби за организацију наставе и студентска питања, чиме формално пријављује одбрану рада.

Термин одбране утврђује се тако да рок за одбрану не може бити краћи од три дана нити дужи од три недеље од дана предаје дипломског рада.

Дипломе другог степена диплома - мастер додељују се студентима који:

а) Могу да примене своје знање, разумевање и способност за решавање проблема у новим и непознатим окружењима у склопу ширег (мултидисциплинарног) контекста повезаног са облашћу студија,

б) имају способност да интегришу знања и схватају сложене идеје, те да формирају суд и у случају непотпуних или ограничених информација,

в) имају способност за учење које ће им бити потребно да би наставили даље студирање на начин који ће у великој мери бити аутономан.

Дипломе другог степена додељују се студентима који су успешно урадили и одбранили дипломски-мастер рад. Међусобне обавезе и права студената и наставника уређују се на следећи начин:

Стандарди професионалног понашања наставника према студентима, као и стандарди везани за праћења рада и оцењивања знања студената, предвиђени су Етичким кодексом Универзитета у Крагујевцу и Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија на Филолошко-уметничком факултету.

Факултет је обезбедио систематско праћење и проверу пролазности студената, по предметима, програмима, годинама и предузимање корективних мера у случају сувише ниске или високе пролазности или других неправилности у оцењивању, које су утврђене Правилником о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија. Извештај о пролазности студената Филолошко-уметничког факултета на испитима дат је у прилогу.

Комисија за квалитет је разматрала податке о успеху студената у студирању и пролазности на испитима и констатовала да је успех био бољи у 2006/2007. години него у 2007/2008. години. Комисија сматра да је слабији испех последица одлуке надлежног министарства да се мењају услови студирања предвиђени Законом о високом образовању. Закључено је, такође, да је општи тренд успешности студија на Факултету позитиван, упркос слабостима.

Докторске студије језика и књижевности започете су у фебруару 2008. године, тако да су резултати успешности видљиви само на основу испита првог семестра, где је пролазност испита са првог семестра 100%.

Процена испуњености Стандарда 8 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 8.

Факултет ће настојати да мотивише што већи број средњошколаца који су са одличним успехом завршили школу да упишу основне академске студије на ФИЛУМ-у, како би обезбедио да студенти имају задовољавајући ниво претходних знања. Уочено је да је средњошколаки успех будућих студената Факултета у сталном порасту и да сада износи више од 4.

У наредном периоду Факултет ће за наставнике и сараднике организовати обуку за примену новоуспостављеног система праћења рада и оцењивања знања студената, као и обуку за примену савремених метода оцењивања.

Факултет ће припремити сву неопходну документацију како би се на унификован начин евидентирао успех студената у испуњавању предиспитних обавеза и подаци учинили транспарентним и доступним студентима који ће успесати нове студијске програме.

Факултет ће припремити посебан програм допунске наставе, намењен студентима који су апсолвирани током последњих пет година, а још увек нису дипломирали, како би их мотивисао и помогао им да окончају студије.

Поређењем успешности на студијама по старом и новом програму на Факултету закључује се да је успех студената који студирају по новом програму знатно бољи.

Анализа успешности студената на студијама показала да је на појединим предметима пролазност није задовољавајућа. Један од могућних узрока је преобиман наставни програм тих предмета, што их чини тешким за студенте. Међутим, део узрока везан је и за методе оцењивања, који нису прилагођени просечном нивоу знања студената. Факултет ће и даље предузимати корективне мере да се уочени недостаци у дистрибуцији оцена отклањају.

У наредном периоду посебна пажња ће бити посвећена вредновању исхода учења; периодично ће се прикупљати подаци о нивоу стручних компетенција, што ће омогућити да се благовремено утврди која знања и вештине студијски програм не развија у довољној мери и коју врсту интервенција треба предузимати.

Прилози:

[Прилог 8.1 Текст конкурса за упис у прву годину основних студија за шк. 2007/2008. \(бр.01-42 \)](#)

[Прилог 8.2 Информатор 2008/09](#)

[Прилог 8.3 Извештај о успеху студената на испитима у академској 2006/2007 и 2007 /2008. години.](#)

[Прилог 8.4 Правилник о докторским студијама \(бр. 01-533\)](#)

[Прилог 8.5 Правилник о правилима студија \(бр. 1141\)](#)

[Прилог 8.6 Правилник о полагању испита и оцењивању студената](#)

[Прилог 8.7 Правилник о уџбеницима и другом наставном материјалу\(бр. 1141/1\)](#)

[Прилог 8.8 Правилник о самовредновању \(бр. 1141/2\)](#)

[Прилог 8.9Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(бр. 1141\)](#)

[Прилог 8.10 Извештаји о резултатима анкета, са анкетним упитницима](#)

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса обезбеђује се доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу обезбеђује квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса утврђивањем стандарда квалитета и поступака за обезбеђење квалитета, укључујући и подстицајне и корективне мере.

Правилником о раду библиотеке и Правилником о самовредновању предвиђени су стандарди квалитета рада Библиотеке Факултета.

а) Библиотека Факултета је организациона јединица општенаучног типа из образовно-научне односно образовно-уметничке делатности са карактеристикама информативно-референтног центра. Библиотека представља важну научноистраживачку јединицу, и од користи је не само наставницима, сарадницима и студентима нашег Факултета, него и стручњацима из других установа у граду и региону.

Филолошко-уметнички факултет има библиотеку корисне површине 155 м².

У саставу Библиотеке је и радни простор намењен студентима основних, дипломских и докторских студија, корисне површине 80 м² (читаоница, одељак са рачунарима, одељак за коришћење аудио уређаја, одељак са електричним клавирима) намењена студентима.

Библиотека Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу (у даљем тексту Библиотека) основана је када је Факултет постао самостална високошколска установа 18. априла 2002. године.

Након шест година рада Библиотека поседује:

- 18.303 библиотечке јединице чији су садржаји у складу са захтевима наставе и наставно-научно-уметничким областима које се изучавају на Факултету;
- адекватну програмску опрему COBISS, која одговара европским и светским стандардима, за обављање библиотечко-информационе делатности;
- читаоницу са шеснаест места;
- одељак за информатичке ресурсе са десет рачунара, сталним Internet приступом, резачима, CD и DVD плејерима, ласерским штампачем, скенером А4 и бежичним рутером;
- одељак са коришћење аудио уређаја и
- одељак са два електрична клавира/клавинове.

Употреба расположивих ресурса Библиотеке прописана је Правилником о раду Библиотеке, описана корисницима Обавештењем о условима коришћења услуга Библиотеке и Правилима о коришћењу читаонице и опреме у Библиотеци истакнутим на видним местима у Библиотеци (датим у прилозима за Акредитацију Установе).

Делатност Библиотеке се стално унапређује предлозима Комисије за Библиотеку и шефа Библиотеке (чије су одговорности и задаци прецизирани Правилником о раду Библиотеке) са тежњом да одговори захтевима непосредне, савремене наставе и обезбеђивања:

- основне уџбеничке, релевантне и друге литературе за све наставне предмете;

- опреме за рад, информатичких, техничких и софтверских ресурса као помоћних средства за лако и брзо доношење до информација;
- повољних услова за учење;
- компетентности и мотивисаности библиотекара за рад са студентима;
- обучености студената за претрагу каталога и других расположивих база података.

Библиотечки фонд формиран је куповином, разменом и поклонима, о чему Библиотека уредно води документацију. Ради усклађивања садржаја библиотечног фонда и захтева наставе, од оснивања Факултета до данас, начин куповине библиотечног фонда диктирају предавачи попуњавањем листе за набавку (Листа за набавку дате у Прилозима за Акредитацију Установе), а на основу увида у постојеће стање фонда путем Каталога Библиотеке. Ради обезбеђивања довољног броја примерака уџбеника и друге релевантне литературе број набављених публикација усклађује се са бројем студената и мереним статистичким подацима позајмице. Шеф Библиотеке почетком септембра текуће академске године свим предавачима доставља Листу за набавку. О приоритетима набавке, на предлог предавача, одлучују чланови Комисије за Библиотеку са одговарајућих Одсека. Реферате о набавци потписима верификују по три члана Комисије одговарајућег Одсека и шеф Библиотеке, а на основу тога, одлуку о плаћању доноси декан Факултета. Оваквим начином куповине Библиотека је снабдевена литературом која омогућава усклађеност за наставним плановима и програмима Факултета и саме непосредне наставе.

Библиотека Филолошко-уметничког факултета је 9. 09. 2004. године потписала Уговор о пуноправном чланству Библиотеке у Библиотечно-информационом систему COBISS.SR (Уговор о чланству дат у прилозима за Акредитацију Установе). У оквиру овог система Библиотека обавља послове обраде:

- монографских ISBD(M), међународни стандардни библиографски опис монографских публикација;
- серијских публикација ISBD(CR), међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и других континуираних извора;
- ISBD(G) општи међународни стандардни библиографски опис;
- ISBD(ER) међународни стандардни библиографски опис електронских извора;
- ISBD(CR) међународни стандардни библиографски опис серијских публикација и друге неомеђене грађе;
- ISBD (NBM) међународни стандардни библиографски опис за музикалије.

Овакво опредељење омогућава усклађеност стандарда обраде библиотечке грађе са светским стандардима, а корисницима брз и ефикасан пут до књиге и података о њој.

Илустрацију о квалитетном стручном раду Библиотеке можемо сагледати у оквиру Извештаја о увиду у стручни рад Библиотеке (дат у Прилозима за акредитацију Установе). Стручни надзор обавила је руководица Одељења за развој и матичну делатност – Универзитетске библиотеке у Београду (Матичне библиотеке за високошколске библиотеке у Србији), мр Милена Матић. Наводимо део закључка: „Овде треба још једном истаћи ванредни успех у усвајању нових информационих технологија, не само због осавремењивања радних процедура у Библиотеци, већ ради побољшавања њихове ефикасности, а најпре ради увећања доступности броја библиотечких јединица за кориснике.”

За претраживање садржаја целокупног фонда Библиотеке, корисницима је на располагању електронски каталог (COBISS OPAC каталози и базе података), на веб адреси: <http://vbsw.nbs.bg.ac.yu/scripts/cobiss?id=0020439064685760&ukaz=BASE&bno=70339>

Библиографски подаци о публикацијама обрађују се аналитички у оној мери у којој то захтева структура и захтеви чланова Библиотеке (пример за то је Збирка музикалија која је обрађена аналитички) у складу са стандардима о раду високошколских библиотека.

Маја 2008. године студентима Библиотеке омогућена је дигитализована позајмица у оквиру програмске опреме COBISS.SR и замењена дотадашња, такође дигитализована, позајмица унутар локалног софтвера. Оваквим опредељењем чланови се могу информисати о броју доступних примерака жељене публикације, обавити резервацију и сличне привилегије преко on-line каталога, а библиотекарима је омогућен комфор у раду.

Библиотекари током октобра, новембра и децембра за новоуписане чланове и све заинтересоване организују обуку за претрагу каталога библиотеке Факултета, других Библиотека и база података по распореду истакнутом на огласној табли Библиотеке.

Члановима Библиотеке услуге пружају три библиотекара који имају положен стручни испит и завршене основне студије из области које се изучавају на Факултету (филолошких наука и музичке уметности). Сви Библиотекари поседују одговарајући број лиценци за рад у програмској опреми COBISS (лиценце за обраду: монографских публикација, серијских публикација и некњижне грађе; лиценце за рад у корисничком програму; лиценце за израду библиографија истраживача) и у том смислу се перманентно усавршавају да би својом стручношћу одговорили потребама свих чланова Библиотеке. Библиотекари редовно прате и посећују семинаре и стручне скупове у земљи и иностранству и сарађују са сродним Библиотекама у Европи, подносећи Комисији за библиотеку и Декану извештаје о новим напреднијим сазнањима ради унапређења делатности Библиотеке.

Радно време Библиотеке је од 8.00 до 19.00 часова радним данима и од 9.00 до 14.00 часова суботом.

Библиотека Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу је део Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку научних и стручних часописа (KoBSON), а који финансира Министарство науке Републике Србије и остварује следеће циљеве:

- доступност нових научних информација из иностранства;
- прелазак са папирних издања на електронска,
- унапређење приступа електронским информацијама.

У оквиру KoBSON базе података доступно је 35.000 електронских записа. Већина радова објављених у часописима који се налазе у овој бази података доступна је на нивоу сажетка или у пуном тексту. Чланови Библиотеке (студенти, наставници и сарадници) у Библиотеци имају бесплатан приступ Интернету на академској мрежи и самим тим приступ KoBSON бази података. Већина предавача има отворене налоге за приступ од куће наведеној бази података.

Чланови Библиотеке на сајту Факултета могу наћи следећи потребне податке о Библиотеци (опис структуре и садржаја фонда, приступ on-line каталогу, радном времену, контактима, препорученим Библиотекама, базама података, Информационом систему о истраживачкој делатности и сл.

Библиотека поседује све публикације које издаје Факултет у по десет примерака.

Библиотека својим члановима обезбеђује међубиблиотечку позајмицу у земљи, на начин предвиђен Правилником о раду Библиотеке, а међубиблиотечку позајмицу из иностранства обезбеђује коришћењем услуга Универзитетске библиотеке у Крагујевцу.

Факултет годишњим Финансијским планом утврђује висину финансијских средстава која су намењена увећању библиотечког фонда.

Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета дефинисано је да се обезбеђење и унапређење квалитета рада Библиотеке остварује: редовном контролом квалитета рада, редовним побољшањем квалитета библиотечког фонда, редовним праћењем развоја

библиотечке делатности, иновирањем библиотечног пословања кроз инплементацију нових информационих технологија.

Редовна контрола рада Библиотеке остварује се анкетањем корисника и анализом резултата анкете. Анкетним листовима се вреднују: организација рада Библиотеке, структура библиотечног материјала, његова расположивост и доступност, као и професионалност особља Библиотеке.

Анкета која се односи на рад Библиотеке урађена је у октобру 2008. године на узорку од 79 испитаника. У табели су приказани резултати анкетања са средњим оценама по питањима.

Редни број	Питање	Број испитаника	Средња оцена
1.	Све књиге и друге публикације које представљају обавезну литературу могу се наћи у библиотеци (увек су доступне и могу се позајмити)	78	3,36
2.	Особље библиотеке је спремно да ми пружи помоћ у проналажењу потребних књига	79	4,00
3.	Оценити радно време Библиотеке	78	3,71
4.	Оцените стручност особља и оспособљеност за рад	77	4,32
5.	Оцените услове за рад у Библиотеци и читаоници	79	3,90

Укупна средња оцена анкете о раду Библиотеке је **3,86**. Студенти су добрим оценама оценили стручност и професионалност особља, док су услови рада у Библиотеци оцењени нешто слабије. Ове оцене подразумевају да ће Факултет у спровођењу корективних мера у наредном раздобљу тежити поправљању услова рада Библиотеке.

б) Техничка служба Факултета врши послове информатичке подршке на нивоу установе. Служба обезбеђује коришћење локалне мреже, приступ Интернету преко Академске рачунарске

мреже и e-mail сервис свим регистрованим корисницима из реда студената, наставника, сарадника и ненаставног особља.

Организација, статус и рад Техничке службе уређени су Статутом Факултета.

Делатност Техничке службе огледа се кроз следеће активности: администрирање и ажурирање Интернет презентације Факултета, администрирање локалне мреже, текуће одржавање софтверских и хардверских ресурса, праћење развоја информационих и комуникационих технологија, закона и стандарда, побољшање дизајна Web страница Факултета, дефинисање поступка за припрему, контролу, одобравање и објављивање података на Web страницама Факултета, развој нових сервиса (пуна администрација испитних активности, развој и имплементација наставничких и студентских форума и друго), унапређење постојећих софтверских и хардверских решења, предлагање мера за унапређење рада локалне рачунарске мреже, вођење адекватне политике набавке нове рачунарске и комуникационе опреме, као и набавке лиценцираних софтверских пакета за потребе наставе и научноистраживачког односно уметничког рада.

Факултет годишњим Финансијским планом утврђује висину финансијских средстава намењених развоју Службе и унапређењу локалне мреже. Техничка служба у оквиру одобрених финансијских средстава утврђује годишњи план набавке који између осталог укључује: број и врсту нове рачунарске и комуникационе опреме, број и врсту софтверских пакета који ће бити коришћени у настави, за материјално-финансијско пословање, за вођење послова студентске евиденције, за рад индивидуалних корисника, за научноистраживачки односно уметнички рад и друго, број и врсту књига, монографија и других публикација из области рачунарства, претплату за часописе из области информатике и др.

Техничка служба у свом раду примењује најновија светска и домаћа решења, стандарде и правила за коришћење одговарајућих хардверских и софтверских ресурса, односно нових информационих и комуникационих технологија.

Факултет има приступ Интернету и део је локалне и Академске мреже Србије. Техничка служба у оквиру своје информативне делатности пружа помоћ корисницима у налажењу свих врста научних и стручних информација везаних за рачунарски хардвер и софтвер и решавању проблема заштите од неовлашћеног приступа подацима и софтверским ресурсима.

Особе ангазоване у раду Техничке службе компетентне су за пружање услуга корисницима локалне рачунарске мреже. Њихов број, врста и степен стручне спреме испуњавају важеће стандарде и Правилник о систематизацији радних места на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

Процена испуњености Стандарда 9 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу испуњава Стандард 9.

Факултет ће мотивисати наставнике да припреме што више едукативног материјала у електронском облику (видео-презентације, модели тестова, задаци за решавање, изводи из књига и сл.) и учине их доступним студентима преко сајта Факултета.

Наставници и сарадници биће подстакнути да у комуникацији са студентима у већој мери користе савремену комуникациону технологију, укључујући и развијање web форума.

Факултет ће омогућити студентима да заврше напредне обуке за коришћење одговарајућих програмских пакета (SPSS, Excel и сл.).

Факултет ће повећати број образовних и других установа и организација са којима врши размену публикација, како би библиотечки фонд био што богатији.

Факултет ће, у складу са финансијским могућностима, улагати у библиотечки фонд и осавремењивати рачунарску и комуникациону опрему.

Библиотека Филошко-уметничког факултета што се тиче квалитета литературе и библиотечких ресурса испуњава Стандард 9.

Предлог корективних мера:

- Периодично спроводити анкету о самовредновању делатности Библиотеке;
- Обавити статистичко мерење позајмице;
- Наставити са континуираном обуком чланова Библиотеке у циљу ефикаснијег коришћења библиотеке и осталих информационих ресурса;
- Ажурирати податке на сајту Факултета о Библиотеци;
- Обезбедити већи простор за рад Библиотеке (већи број места у читаоници, већи простор за смештај фонда и канцеларијски простор);
- Недостатак простора је разлог што приступ фонду није слободан у складу са стандардима високошколских библиотека у Европи. Повећање прасположивог простора омогућава стварање услова за слободан приступ чланова Библиотеке библиотечком фонду, након чега би требало обезбедити сигурносне траке за књиге и контролне пунктове на улазу у Библиотеку;
- Наставити рад на узради Библиографија истраживача.

Прилози:

[Прилог 9.1 Правилник о раду Библиотеке \(бр. 1179\)](#)

[Прилог 9.2 Правилник о уџбеницима \(бр. 1141/1\)](#)

[Прилог 9.3 Попис библиографских јединица - извод из Књиге инвентара](#)

[Прилог 9.4 Правилник о издавачкој делатности\(бр. 01-781\)](#)

[Прилог 9.5 Извештај о резултатима анкете, са анкетним упитницима](#)

[Прилог 9.6 Извештај о увиду у стручни рад Библиотеке](#)

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке обезбеђује се утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Стандарди квалитета управљања

Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Факултетом утврђени су Статутом Факултета, у складу са Законом.

Послови са потребном квалификационом структуром запослених за утврђену делатност Факултета организују се и извршавају у оквиру унутрашњих организационих целина.

Организационе јединице на Факултету су: наставно-научно-уметничка јединица (одсеци, катедре), научноистраживачка и стручна јединица, административна јединица.

Управно-правне, административно-техничке, финансијско-материјалне, помоћно-техничке и друге послове из делокруга рада Факултета организују се у оквиру Административне јединице. Административну јединицу чине: Секретаријат (Служба за правне и опште послове, Служба за организацију наставе и студентска питања, Служба за финансијско-материјалне послове, Служба за техничке послове) и Библиотека.

Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се Статутом Факултета, у складу са Законом о раду и Колективним уговором, и доступни су јавности. Ради заснивања радног односа са ненаставним радницима, Факултет је утврдио прецизне критеријуме за избор. Ради пријема најквалитетнијих кадрова, Факултет објављује оглас или јавни позив, а за спровођење процеса избора кандидата пријављених на оглас, односно на јавни позив, формира се комисија. По закључивању уговора о раду, запослени се уводи у посао. Сваки запослени на Факултету има свој персонални досије, у који се уписују подаци о квалификацијама и компетенцијама запосленог, о напредовању, евентуалним дисциплинским мерама и др.

Правила о мерама за побољшање квалитета, укључујући и дисциплинске мере, садржана су у Статуту Факултета и у уговорима о раду и доследно се примењују.

Предвиђене су, такође, и корективне мере за отклањање узрока неквалитетног рада запослених у службама (надзор над радом запосленог, мере због повреде радне дужности и радне дисциплине и слично).

Организационе јединице и стручни органи Факултета, њихова организациона структура и делокруг рада, као и начин њихове координације и контрола рада, утврђени су Статутом Факултета и Правилником о систематизацији радних места на Факултету.

Факултетом управља Савет Факултета, који је конституисан у складу са законом, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Факултета, а који одлучује у складу са својом надлежношћу. Пословником о раду Савета Факултета уређује се сазивање седница, начин рада, доношење одлука и др.

Орган пословођења Факултета је декан. Декан Факултета представља, заступа, организује и непосредно руководи радом Факултета, у складу са Законом и Статутом Факултета.

Декан Факултета одговоран је за функционисање система управљања квалитетом и спровођење утврђених стандарда квалитета рада у свим областима обезбеђења и унапређења квалитета. Декан сагласно својим овлашћењима именује три продекана који обављају послове које им повери из своје надлежности и то за следеће области: наставу, научноистраживачки рад и међународну сарадњу и уметност.

Пословођење мора бити у функцији остваривања Стратегије развоја Факултета, Стратегије управљања квалитетом и у складу са Програмом рада Факултета, односно са програмима рада одсека и служби.

Декан и продекани, као и остала лица са извршном одговорношћу, своју опредељеност за успостављање, примену и унапређивање система управљања квалитетом испољавају кроз: јасно утврђену политику развоја Факултета, усклађену са визијом и мисијом Факултета, дефинисање мерљивих циљева и утврђивање индикатора њиховог остваривања, јасну опредељеност ка потпуном задовољењу захтева корисника услуга, кроз периодично испитивање система за обезбеђење квалитета ради повећања његове ефективности и ефикасности.

Декан, продекани и Секретар Факултета, израђују нацрт програма рада Факултета.

Програм рада Факултета обједињује годишње програме рада одсека Факултета и служби.

Приликом израде Програма рада и Финансијског плана, анализирају се унутрашње и спољашње предности, слабости, могућности и ризици, при чему је процес планирања заснован на систематично прикупљеним подацима и адекватној анализи.

Програм рада и Финансијски план усваја Савет Факултета.

Квалитет управљања обезбеђује се: редовним оцењивањем квалитета рада органа пословођења, систематским праћењем и контролом рада запослених у службама Факултета, као и предузимањем подстицајних и корективних мера према запосленима.

Факултет обезбеђује редовно и систематско праћење, контролу и оцењивање рада органа пословођења и шефова служби.

На крају академске године шефови служби подносе секретару Факултета годишњи извештај о раду службе у коме сумирају резултате рада, евидентирају тешкоће и слабости у раду службе и предлажу мере за њихово превазилажење.

Секретар разматра извештаје шефова служби и на основу њих подноси годишњи извештај о свом раду и раду Административне јединице. У извештају се даје оцена квалитета рада, сумирају остварени резултати, тешкоће и слабости у раду Јединице и предлажу мере за њихово превазилажење.

Рад органа пословођења, управљања и служби Факултета оцењују наставници, сарадници, ненаставни радници и студенти Факултета путем анонимног анкетања.

Анкетирање запослених у вези са вредновањем рада управљачких структура Факултета и одсека, урађено је у октобру 2008. године. Анкета је показала потребу за корективним мерама у наредном раздобљу у раду појединих продекана и појединих служби.

У табели су приказани резултати анкетања са средњим оценама по питањима.

	Питање	Број испитаника	Средња оцена
1.	Рад декана	35	4.40
2.	Рад продекана за наставу	35	3.57
3.	Рад продекана за науку и међународну сарадњу	32	3.28
4.	Рад продекана за уметност	31	3.74
5.	Рад шефа Одсека за филологију	27	4.48
6.	Рад шефа Одсека за музичку уметност	27	4.52

7.	Рад шефа Одсека за примењену уметност	25	4.32
8.	Рад секретара Факултета	35	4.09
9.	Рад шефа Финансијске службе	32	4.22
10.	Рад шефа Службе за организацију наставе и студентска питања	32	3.72
11.	Рад шефа Библиотеке	33	4.45
12.	Рад шефа Техничке службе	34	3.44

Укупна средња оцена анкете је **4.02**, што се може сматрати добром оценом управе Факултета.

Процена испуњености Стандарда 10 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултету Крагујевцу испуњава Стандард 10.

Факултет ће перманентно пратити и евалуирати примену поступака за обезбеђење квалитета управљања и ненаставне подршке, предвиђених општим актима Факултета и, ако буде потребно, усавршавати их и даље развијати.

Факултет ће наставити да побољшава услове рада ненаставних радника обезбеђивањем адекватног простора, набавком савремених средстава за рад и побољшањем техничких услова рада.

Факултет ће наставити да унапређује професионалне компетенције ненаставних радника.

Прилози:

[Прилог 10.1 Статут Факултета \(бр. 01-1800\)](#)

[Прилог 10.2 Правилник \(бр. 01-2166\) о систематизацији радних места](#)

[Прилог 10.3 Пословник о раду Савета Факултета \(бр. 01-2340\)](#)

[Прилог 10.4 Извештај о резултатима анкете, са анкетним упитницима](#)

[Прилог 10.5 Програм рада Факултета \(бр. 01-660\)](#)

[Прилог 10.6 Финансијски план Факултета](#)

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме Факултета одређен је величином простора и обимом опреме, адекватном структуром простора и опреме и степеном техничке функционалности и расположивости.

Факултет поседује одговарајући простор и опрему који задовољавају одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Осим тога, Факултет поседује одговарајући простор и опрему који обезбеђују квалитетно извођење наставе у складу са потребама студијских програма на студијама првог и другог степена као и на докторским академским студијама, а што је у складу са потребама наставног процеса и бројем студената.

Факултет обезбеђује запосленима и студентима неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама за потребе образовно-научног и образовног-уметничког процеса.

За обављање наставне и научноистраживачке односно уметничке делатности Факултет користи простор у девет објеката у Крагујевцу. Приликом тражења простора водило се рачуна о функционалности и карактеристикама појединих студијских програма и одсека.

	Објекат	Површна м ²	адреса
1.	Друга крагујевачка гимназија	1308, 7 м ²	Крагујевац, Ђуре Пуцара Старог, бр. 2
2.	Машински факултет у Крагујевцу	1673, 25 м ²	Сестре Јањић бр. 6
3.	ОШ Милутин и Драгиња Тодоровић	552, 72 м ²	Саве Немњића бр. 2
4.	Правни факултет у Крагујевцу	501, 01 м ²	Јована Цвијића бр. 1
5.	Музичка школа др Милоје Милојевић	368, 71 м ²	Кнеза Милоша бр. 5
6.	ОШ Трећи грагујевачки батаљон	563, 13 м ²	Јесењина 17
7.	Природно-математички факултет	210, 21 м ²	Радоја Домановића бр. 12
8.	Јавно предузеће „Спортски центар Младост”	56, 90 м ²	Града Сирена бр. 15
9.	Зграда Ректората Универзитета у Крагујевцу	313, 88 м ²	Јована Цвијића б. б.
	У к у п н о:		

Иако Факултет нема свој наставни простор, што сматрамо објективним ограничењем, закупљен простор на више локација у Крагујевцу задовољава стандарде квалитета у погледу простора, који су дефинисани правилима о акредитацији.

Факултет је успео да закупи простор који својом наменом задовољава специфичности наставе сва три одсека. Сматрамо да ће изградња зграде ФИЛУМ-а омогућити још квалитетнији рад.

Детаљна спецификација простора дата је у прилогу.

У настави Факултет располаже са укупно 61 савременим рачунаром у настави, 7 видео бимова, 10 штампача, 4 скенера, 3 апарата за копирање, 9 лап топова, 3 телевизора.

На свим местима на којима су компјутери, студенти, наставно и ненаставно особље има приступ интернету.

Административна јединица и њене службе опремљене су одговарајућим техничким средствима и компјутерском опремом и у раду користе адекватне софтвере.

Детаљна спецификација опреме садржана је у Инвентару опреме.

Квалитет простора и опреме Факултета обезбеђује се доследном применом законских правила и утврђених стандарда и поступака за одржавање простора и опреме, односно набавку опреме и потрошног материјала, усклађивањем просторних капацитета и опреме са потребама наставног процеса у складу са бројем студената и одговарајућим стандардима, анкетирањем студената и запослених о квалитету простора и опреме, праћењем и контролом квалитета рада одговарајућих служби одржавања простора и опреме, предузимањем корективних мера ради ефикаснијег одржавања простора и опреме.

Факултет прати и усклађује своје просторне капацитете и опрему са потребама наставног процеса и бројем студената.

Расположиви простор и опрема обезбеђују квалитетно извођење наставе у складу са потребама студијских програма на студијама првог степена, другог степена и докторским академским студијама.

Поједине слушаонице су опремљене аудио-визуелним средствима за извођење савремених мултимедијалних видова наставе.

Иако Факултет обавља своју делатност на више локација у Крагујевцу, на већини места – на којима се одвија већи део наставе – инсталирана је локална рачунарска мрежа реализована савременом технологијом и са карактеристикама униформности, јединствености и скалабилности. Локална мрежа Факултета део је јединствене информационе Академске мреже Србије.

Опремљене су четири савремене рачунарске учионица за наставне потребе као и за потребе истраживачког рада на Факултету. Поред ових учионица информациона технологија доступна је у медијатеци Библиотеке и у Интернет кутку. Преко Академске мреже свим студентима и запосленима на Факултету омогућен је непрекидан приступ интернету.

Обезбеђене су функционалне просторије за рад Студентског парламента, студентских организација.

Факултет редовно и квалитетно одржава простор и опрему неопходне за несметано обављање своје делатности.

Факултет, ради обезбеђења несметаног функционисања електронске и друге опреме, развија процедуре за њихово редовно одржавање и редовно сервисирање. Посебним поступцима Факултет обезбеђује рационалну набавку и употребу потрошног материјала.

Факултет обезбеђује осавремењивање опреме према плановима набавке опреме, у складу са Финансијским планом.

Да би опрема задржала оптимална потребна својства, на њеном одржавању ангажована је техничка служба.

Процена испуњености Стандарда 11 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултет испуњава Стандард 11.

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру. Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу поседује одговарајући простор у погледу обима и структуре, тако да задовољава стандарде за акредитацију високошколских установа, који важе у погледу простора.

Факултет ће наставити да перманентно побољшава квалитет простора и опреме.

Планирано је стално праћење опремљености наставног простора потребним средствима за наставу. Због своје специфичне структуре са веома различитим студијским програмима, на Факултету су формиране посебне комисије на сваком одсеку, које прате потребе за иновацијама у потребним средствима.

Пошто је простор за рад на девет изнајмљених локација у Крагујевцу, као корективна мера предвиђа се стално праћење квалитета простора и његово побољшање.

У току је процес припреме документације за изградњу Факултета. О функционалности будућег наставног процеса брине се посебна комисија, која је и понудила одређења решења. Факултет је свестан да ће тек изградњом модерне и функционалне зграде бити остварен стандард 11.

Прилози:

[Прилог 11.1 Уговори о закупу простора](#)

[Прилог 11.2 Попис опреме - извод из Књиге инвентара](#)

[Прилог 11.3 Споразум \(бр. 01-2042\) о међусобним правима о обавезама Града Крагујевца, Универзитета у Крагујевцу и Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу](#)

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања Факултета подразумева квалитет извора финансирања, финансијско планирање, систем интерне контроле и транспарентност коришћења финансијских средстава.

Факултет стиче средства за обављање регистроване делатности из следећих извора: средства која обезбеђује оснивач, школарине, пружањем услуга трећим лицима, научноистраживачким односно уметничким радом запослених, остали извори (поклони, донације, спонзорства др).

Средства за обављање делатности Факултета, у складу са законом, обезбеђују се из буџета Републике Србије и сопствених прихода факултета.

Факултет самостално планира распоред и намену финансијских средстава у циљу обезбеђивања финансијске стабилности и ликвидности у дужем периоду.

Савет Факултета усваја годишњи Финансијски план.

Средства која Факултет остварује утврђују се и распоређују Финансијским планом.

Средства која Факултет стиче од школарине, односно пружања услуга трећим лицима користе се према Годишњем програму рада Факултета за следеће намене: трошкове пословања, зараде запослених у складу са законом и колективним уговором, набавку и одржавање опреме, обављање научноистраживачког односно уметничког рада који је у функцији подизања квалитета наставе, научно, уметничко и стручно усавршавање наставника и сарадника, подстицање развоја наставног подмлатка, рад са даровитим студентима, међународну сарадњу, изворе информација и информационе системе, и друге намене у складу са законом.

Средства остварена по основу прихода од рада на научноистраживачким пројектима, пројектима и уговорима о реализацији едукативних програма, истраживања, консултанских услуга, комерцијалних и других услуга расподељују се у складу са Финансијским планом Факултета.

За све трансакције рачуна прихода и расхода, рачуна финансијских средстава и обавеза и рачуна финансирања, као и управљања државном имовином успоставља се систем интерне контроле.

За веродостојност, тачност и потпуност рачуноводствених исправа одговорно је лице које је одређено да саставља рачуноводствене исправе, што потврђује својим потписом, на рачуноводственој исправи.

Интерну контролу рачуноводствених исправа врши лице које је одређено да контролише рачуноводствене исправе (декан) у погледу правног основа, настале пословне промене и наменског коришћења средстава, односно преузимања обавеза.

Факултет обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина коришћења финансијских средстава.

Факултет општим актом, у складу са законом, уређује начин доношења и извршавања финансијских одлука.

Квалитет финансирања остварује се доследним поштовањем правила и прописа о припреми, разматрању и усвајању Финансијског плана и других аката из области финансијског пословања, доследном контролом распоређивања и коришћења финансијских средстава, спречавањем ненаменског или нерационалног трошења финансијских средстава и предузимањем одговарајућих мера и акција у складу са законом и Статутом Факултета.

За реализације Финансијског плана који доноси Савет Факултета задужен је декан Факултета који у складу са позитивним прописима и Статутом Факултета обавља послове из своје надлежности.

Декан је наредбодавац за извршење Финансијског плана Факултета.

Механизми контроле извршења Финансијског плана утврђени су Законом и Статутом Факултета.

Процена испуњености Стандарда 12 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултет испуњава Стандард 12.

С обзиром да средства са којима Република као оснивач и власник Факултета, преко Министарства финансија и Министарства просвете, учествује у укупном финансирању Факултета, а посебно у финансирању текућих материјалних трошкова, нису довољна и не обезбеђују жељено и очекивано унапређење услова рада Факултета, Факултет ће наставити да указује на овај проблем.

Прилози:

[Прилог 12.1 Одлука\(бр 01-597\) Савета Факултета о усвајању Извештаја о пословању у 2007. години](#)

[Прилог 12.2 Одлука \(бр 01-597/1\)Савета Факултета о усвајању Финансијског плана за 2008. годину](#)

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Факултет обезбеђује значајну улогу студената у процесу обезбеђења и унапређења квалитета укључивањем студената у процес одлучивања на Факултету, односно у процес евалуације наставног процеса и свих субјеката који учествују у његовој реализацији.

Улога студената у тим процесима остварује се радом Студентског парламента, учешћем студентских представника у органима Факултета (Савет Факултета, студент продекан), учешћем студентских представника у раду већа надлежних одсека и Наставно-научно-уметничког већа када су на дневном реду питања од интереса за студенте, учешћем студентских представника у раду органа за обезбеђење квалитета (Комисија за обезбеђење квалитета).

Студентски парламент учествује у поступку самовредновања Факултета, у складу са општим актом који доноси Наставно-научно-уметничко веће, разматра питања у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, врши анализу ефикасности студирања, и подстиче научноистраживачки односно уметнички рад студената.

Факултет је дужан да у поступку самовредновања спроведе поступке за утврђивање ставова и мишљења студената. Факултет обезбеђује студентима да на одговарајући начин (непосредним учешћем у раду органа Факултета, анкетирањем) дају мишљење о стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује и унапређује квалитет Факултета.

Улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се кроз оцену квалитативних показатеља студијских програма, односно наставника и сарадника који учествују у реализацији тог програма, утврђивање квалитета наставног процеса, квалитета и обима наставног и испитног материјала, контролу садржаја и метода предавања и вежби, вредновање квалитета оцењивања на наставном предмету, за сваког наставника и сарадника појединачно, вредновање односа наставника и сарадника према студентима, вредновање квалитета уџбеника, вредновање организације рада Библиотеке, као и професионалности особља Библиотеке итд.

Факултет је дужан да обезбеди јавност свих резултата анкетирања студената, као и да те резултате на одговарајући начин укључи у укупну оцену самовредновања.

Факултет подстиче студенте на активно укључивање у процесе креирања, реализације, евалуације и унапређења студијских планова и програма, односно наставног процеса у целини, развој и унапређење метода оцењивања студената итд.

Процена испуњености Стандарда 13 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултет испуњава Стандард 13.

У наредном периоду, на бази стечених искустава, потребно је унапредити индикаторе квалитета, сам процес анкетирања студената, обезбедити вредновање квалитета оцењивања студената и осталих аспеката квалитета наставе и ненаставне подршке.

Факултет ће наставити да унапређује систем обезбеђења квалитета, уз пуну укљученост студената, студентских организација и Студентског парламента.

Факултет ће настојати да још више мотивише студенте за објективно вредновање квалитета, као и да повећава свест и знање студената о систему обезбеђења квалитета, као и потреби да својим предлозима и сугестијама допринесу његовом даљем унапређивању.

Прилози:

[Прилог 13.1 Одлука о формирању Комисије за обезбеђење квалитета бр. \(01-1746\)](#)

[Прилог 13.2 Правилник о раду Студентског парламента](#)

[Прилог 13.3 Прилог Правилник о самовредновању \(бр. 01-1141/2\)](#)

[Прилог 13.4 Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(бр. 01-1141\)](#)
[Прилог 13.5 Извештаји о резултатима анкета, са анкетним упитницима](#)

Стандард 14 : Систематско праћење и периодична провера квалитета

Факултет обезбеђује спровођење поступака за оцењивање квалитета рада свих субјеката у систему обезбеђења квалитета.

Ради обезбеђења задовољавајућег квалитета студија Факултет предузима активности праћења и оцењивања степена остваривања студијских програма, планова извођења наставе и планова рада, а у случају одступања предузима корективне мере утврђене општим актима Факултета.

Факултет континуирано прати успешност и ефикасност студирања и предузима мере утврђене општим актима Факултета за повећање успеха у студирању.

Факултет обезбеђује студентима активно учешће у поступку оцене квалитета.

Факултет обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Факултет обезбеђује расположивост података потребних за упоређивање са одговарајућим страним високошколским установама у погледу квалитета.

Факултет обезбеђује редовне повратне информације од послодаваца, Националне службе за запошљавање и других организација о компетенцијама својих дипломираних студената.

Факултет подржава, подстиче и унапређује организовано деловање дипломираних студената академских студија, као и активности које доприносе очувању угледа Факултета и његовом даљем развоју.

Факултет спроводи поступак самовредновања ради утврђивања степена успешности у спровођењу утврђене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета, нивоа остваривања утврђених стандарда квалитета.

Факултет спроводи поступак самовредновања најмање једном у три године. Постоји могућност да се изврши и ванредна провера квалитета, ако за тим постоји потреба.

Са резултатима самовредновања Факултет упознаје наставнике и сараднике, студенте, Комисију за спровођење поступка акредитације, Комисију за контролу квалитета, академску и стручну јавност.

Резултат самовредновања Факултет објављује у виду публикације у штампаном или електронском облику, као и на Web страницама Факултета. Формирана је база података која ће обезбедити трајно чување прикупљених података и њихово упоређивање са подацима који ће се прикупити током спровођења наредног анкетирања и примене других метода за прикупљање података.

Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета усваја се на седници Наставно-научно-уметничког већа Факултета. Извештај за претходни период усвојен је на седници од 23. октобра 2008. године.

Процена испуњености Стандарда 14 и предлог корективних мера:

Филолошко-уметнички факултет испуњава Стандард 14.

Факултет ће перманентно пратити начин функционисања новоуспостављеног система обезбеђења квалитета и, ако буде потребно, вршиће потребне иновације у погледу индикатора квалитета, метода прикупљања и обраде података и др.

Факултет ће перманентно унапређивати инфраструктуру како би обезбедио редовно и систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета.

Факултет ће иновирати студијске програме према запошљивости кадрова које школује.

Факултет ће спровести поступак едукације заспслених и студената у области обезбеђења квалитета.

[Прилози](#)
[Прилог 14.1 Статут Факултета](#)
[Прилог 14.2 Прилог Правилник о самовредновању](#)
[Прилог 14.3 Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу](#)

ОПШТА ОЦЕНА О ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА У ВИСОКОШКОЛСКОЈ УСТАНОВИ СА ПРЕДЛОГОМ БУДУЋИХ МЕРА

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу испуњава све предвиђене захтеве стандарда за обезбеђење квалитета. Степен и квалитет испуњености стандарда различит је у остваривању појединачних захтева стандарда.

У циљу унапређења стандарда потребно је предузети одређени број мера, од који су следеће дугорочно најзначајније:

- стално унапређење квалитета високог образовања на Факултету,
- повећање ефикасности студија применом мера за обезбеђење квалитета,
- стално унапређење квалитета студијских програма,
- стално унапређење квалитета наставе и наставног процеса,
- стално унапређење научноистраживачког рада наставног особља,
- стално унапређење уметничког рада наставног особља,
- стално унапређење квалитета простора и опреме,
- стално унапређење квалитета управљања и пословођења Факултетом и квалитета ненаставне подршке,
- обезбеђивање значајне улоге студената у процесу обезбеђења и континуираног унапређења квалитета,
- систематско праћење, периодична провера и континуирано унапређење система квалитета на Факултету.

За спровођење предвиђених мера одговорни су Комисија за обезбеђење квалитета и декан Факултета.

ТРЕЋИ ДЕО:
ПРИЛОЗИ

СПИСАК ПРИЛОГА

- [Прилог 1.1 – Одлука \(бр. 01-1758\) Савета Филолошко-уметничког факултет Универзитета у Крагујевцу о усвајању Стратегије обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета](#)
- [Прилог 1.2 – Стратегија обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу\(бр. 01-1758\)](#)
- [Прилог 1.3 – Правилник о самовредновању ФИЛУМ-а\(бр. 01-1141/2\)](#)
- [Прилог 1.4 Правилник о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета\(бр. 01-1141\)](#)
- [Прилог 2.1 – Одлука\(бр. 01-1141/2\) Наставно-научно-уметничког већа Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу о усвајању Правилника о самовредновању](#)
- [Прилог 2.2 - Одлука \(бр. 01-1141\)Наставно-научно-уметничког већа Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу о усвајању Правилника о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета](#)
- [Прилог 2.3 - Правилник о самовредновању \(бр. 01-1141/2\)](#)
- [Прилог 2.4 Правилник о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета\(бр. 01-1141\)](#)
- [Прилог 3.1 Извод из Статута Филолошко-уметничког факултета \(чланови 130–132\)](#)
- [Прилог 3.2 – Одлука \(бр. 01-1758\) Савета Филолошко-уметничког факултет Универзитета у Крагујевцу о усвајању Стратегије обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета](#)
- [Прилог 3.3 Одлука \(бр. 01-711\) Наставно-научно-уметничког већа о именовању Комисије за обезбеђење квалитета](#)
- [Прилог 3.4 – Одлука\(бр. 01-1141/2\) Наставно-научно-уметничког већа о усвајању Правилника о самовредновању](#)
- [Прилог 3.5 Одлука \(бр. 01-1141\) Наставно-научно-уметничког већа о усвајању Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу](#)
- [Прилог 3.6 – Стратегија обезбеђења квалитета Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу\(бр. 01-1758\)](#)
- [Прилог 3.7 Правилник о самовредновању ФИЛУМ-а\(бр. 01-114/2\)](#)
- [Прилог 3.8 Правилник о стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета \(бр. 01-1141\)](#)
- [Прилог 4.1 Одлука Сената Универзитета у Крагујевцу о усвајању студијских програма](#)
- [Прилог 4.2 Извештај о резултатима анкетања дипломираних студената](#)
- [Прилог 4.3 Извештај о резултатима анкетања наставника и сарадника](#)
- [Прилог 4.4 Извештај о резултатима анкетања студената \(јун 2007, фебруар 2008, јун 2008\)](#)
- [Прилог 4.5 Извештај о успеху студената](#)
- [Прилог 5.1 Пријава за акредитацију Националном савету за високо образовање – Комисији за акредитацију и проверу високошколских установа\(бр. 01-1185\)](#)
- [Прилог 5.2 Одлука Наставно-научно-уметничког већа ФИЛУМ-а о прихватању студијских програма за акредитацију\(бр. 01-2253\)](#)
- [Прилог 5.3 Одлуке стручних већа Универзитета у Крагујевцу о прихватању студијских програма за акредитацију](#)
- [Прилог 5.4 Одлука Сената Универзитета у Крагујевцу о прихватању студијских програма за акредитацију](#)
- [Прилог 5.5 Сајт Факултета \(студијски програми\)](#)
- [Прилог 5.6 Статут Универзитета у Крагујевцу \(бр. 1408/6\)](#)
- [Прилог 5.7 Статут Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу\(01-1800\)](#)

[Прилог 5.8 Правилник о правилима студија \(бр. 01-1141\)](#)
[Прилог 5.9 Правилник о полагању испита и оцењивању студената \(бр.01- 1759\)](#)
[Прилог 5.10 Правилник о уџбеницима и другом наставном материјалу\(бр. 01-1141/1\)](#)
[Прилог 5.11 Правилник о самовредновању \(бр. 01-1141/2\)](#)
[Прилог 5.12 Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(бр. 01-1141\)](#)
[Прилог 5.13 Извештаји о резултатима анкета, са анкетним упитницима](#)
[Прилог 5.14 Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(План рада, Дневник рада\) \(бр. 01-1141\)](#)
[Прилог 6.1 Одлука Министарства науке Републике Србије о акредитацији Филолошко-уметничког факултета као државног факултета у области друштвено-хуманистичких наука - право за обављање научно-истраживачке делатности \(бр. 021-01-61/32\)](#)
[Прилог 6.2 Статут Факултета \(бр. 01-1800\)](#)
[Прилог 6.3 План научноистраживачког и уметничког рада \(бр. 01-2169 \)](#)
[Прилог 6.4 Извештај о научноистраживачким резултатима наставника и сарадника за 2007. годину \(бр. 01/659\)](#)
[Прилог 6.5 Извештај о уметничком раду наставника и сарадника у 2007. и 2008.](#)
[Прилог 6.6 Етички кодекс Универзитета у Крагујевцу \(бр. 648/5\) \(прилог за сајта Универзитета\)](#)
[Прилог 7.1 Статут Филолошко-уметничког факултета \(бр. 01-1800\)](#)
[Прило 7.2 Правилник о условима и поступку за давање сагласности стручних већа Универзитета у Крагујевцу на одлуке о избору наставника \(бр. 830/7\)](#)
[Прилог 7.3 Књига наставника и сарадника Филолошко-уметничког факултета](#)
[Прилог 8.1 Текст конкурса за упис у прву годину основних студија за шк. 2007/2008. \(бр.01-42 \)](#)
[Прилог 8.2 Информатор 2008/09](#)
[Прилог 8.3 Извештај о успеху студената на испитима у академској 2006/2007 и 2007 /2008. години.](#)
[Прилог 8.4 Правилник о докторским студијама \(бр. 01-533\)](#)
[Прилог 8.5 Правилник о правилима студија \(бр. 1141\)](#)
[Прилог 8.6 Правилник о полагању испита и оцењивању студената](#)
[Прилог 8.7 Правилник о уџбеницима и другом наставном материјалу\(бр. 1141/1\)](#)
[Прилог 8.8 Правилник о самовредновању \(бр. 1141/2\)](#)
[Прилог 8.9Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(бр. 1141\)](#)
[Прилог 8.10 Извештаји о резултатима анкета, са анкетним упитницима](#)
[Прилог 9.1 Правилник о раду Библиотеке \(бр. 1179\)](#)
[Прилог 9.2 Правилник о уџбеницима \(бр. 1141/1\)](#)
[Прилог 9.3 Попис библиографских јединица - извод из Књиге инвентара](#)
[Прилог 9.4 Правилник о издавачкој делатности\(бр. 01-781\)](#)
[Прилог 9.5 Извештај о резултатима анкете, са анкетним упитницима](#)
[Прилог 9.6 Извештај о увиду у стручни рад Библиотеке](#)
[Прилог 10.1 Статут Факултета \(бр. 01-1800\)](#)
[Прилог 10.2 Правилник \(бр. 01-2166\) о систематизацији радних места](#)
[Прилог 10.3 Пословник о раду Савета Факултета \(бр. 01-2340\)](#)
[Прилог 10.4 Извештај о резултатима анкете, са анкетним упитницима](#)
[Прилог 10.5 Програм рада Факултета \(бр. 01-660\)](#)
[Прилог 10.6 Финансијски план Факултета](#)
[Прилог 11.1 Уговори о закупу простора](#)
[Прилог 11.2 Попис опреме - извод из Књиге инвентара](#)

[Прилог 11.3 Споразум \(бр. 01-2042\) о међусобним правима о обавезама Града Крагујевца, Универзитета у Крагујевцу и Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу](#)
[Прилог 12.1 Одлука \(бр 01-597\) Савета Факултета о усвајању Извештаја о пословању у 2007. години](#)
[Прилог 12.2 Одлука \(бр 01-597/1\) Савета Факултета о усвајању Финансијског плана за 2008. годину](#)
[Прилог 13.1 Одлука о формирању Комисије за обезбеђење квалитета бр. \(01-1746\)](#)
[Прилог 13.2 Правилник о раду Студентског парламента](#)
[Прилог 13.3 Прилог Правилник о самовредновању \(бр. 01-1141/2\)](#)
[Прилог 13.4 Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(бр. 01-1141\)](#)
[Прилог 13.5 Извештаји о резултатима анкета, са анкетним упитницима](#)
[Прилог 14.1 Статут Факултета \(бр. 01-1800\)](#)
[Прилог 14.2 Прилог Правилник о самовредновању \(бр. 01- 1141/2\)](#)
[Прилог 14.3 Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета студија Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу \(01-1141\)](#)

Председник Наставно-научно-уметничког већа

Филолошко-уметничког факултета

ванр. проф. Слободан Штетић

